

InDret

*Guia InDret de jurisprudència espanyola sobre responsabilitat civil per productes defectuosos**

(3a edició)

GRUP DE RESPONSABILITAT PER PRODUCTE

**(Joan C. Seuba, Sonia Ramos, Antoni Rubí, Víctor Sánchez,
José Piñeiro, Maria Camí)**

**Facultat de Dret
Universitat Pompeu Fabra**

**Working Paper núm: 117
Barcelona, gener de 2003
www.indret.com**

* Traducció de Mª Àngels Gili.

Introducció

El present treball sistematitza, mitjançant una constel·lació de casos classificats segons el tipus de producte, la jurisprudència espanyola sobre responsabilitat civil per danys causats per productes. Amb això es pretén, d'una banda, mostrar l'evolució en aquest camp específic de la responsabilitat civil, raó per la qual s'han inclòs tant les sentències que apliquen la vigent Llei 22/1994, de 6 de juliol, de responsabilitat civil pels danys causats per productes defectuosos, com aquelles altres que resolgueren casos de danys causats per productes aplicant la Llei 26/1984, de 19 de juliol, General per la defensa dels consumidors i usuaris, o l'art. 1902 CC; i, d'altra banda, pretenem cridar l'atenció en què les regles de responsabilitat per productes no són necessàriament la institució que permet a la víctima la reparació dels danys patits per un producte. Efectivament, en alguns casos s'aplicaran les regles de responsabilitat contractual i, en d'altres, les regles de responsabilitat civil extracontractual per causa del servei que prestà el causant del dany.*

A Espanya la distinció entre responsabilitat contractual i extracontractual és polèmica. Als efectes d'aquesta Guia, es consideren, per una banda, contractuals les pretensions per danys materials que afecten el propi producte adquirit i per danys purament econòmics i, per l'altra, es consideren extracontractuals les pretensions per danys personals o danys materials que no afecten el propi producte, així com pel dany emergent i el lucre cessant, ambdós de naturalesa econòmica.

Aquesta tercera edició afegeix a la Guia gairebé quaranta nous casos i una taula de les Sentències en les quals s'aplica o cita la Llei 22/1994. D'entre els nous casos, dos mereixen ser destacats: en un d'ells, el Tribunal Suprem indemnitza a uns pares amb 36.060,73 euros per la mort del seu fill, causada per la ingestió d'un caramel; en l'altre, l'Audiència Provincial de València condemna al fabricant del medicament "Eskazine, 5 mg" a pagar a l'actor una pensió vitalícia per la tetraplegia patida a conseqüència del consum del medicament.

* Els casos no han estat ordenats alfabèticament per respectar l'ordenació alfabètica prevista en la versió castellana de la Guia.

Índex

ALIMENTS.....	4
ALIMENTS PER A ANIMALS.....	6
ATRACCIONS FIRALS.....	6
AUTOMÒBILS.....	7
<i>Airbag o coixí de seguretat.....</i>	7
<i>Cinturons de seguretat.....</i>	8
<i>Trencament de gat elevador.....</i>	8
<i>Frens.....</i>	8
<i>Incendis.....</i>	8
<i>Pneumàtics.....</i>	9
<i>Túnel de Rentat.....</i>	9
BICICLETES.....	9
AMPOLLES.....	10
<i>Que exploten.....</i>	10
<i>Amb un contingut perillós.....</i>	12
<i>Altres vicissituds.....</i>	14
CALDERES D'AIGUA.....	14
DIPÒSITS.....	15
ELECTRICITAT.....	15
ELECTRODOMÈSTICS.....	17
ELEVADORS.....	18
EXTINTORS.....	18
GAS.....	18
JOGUINES.....	23
MAQUINÀRIA.....	23
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ.....	23
MEDICAMENTS.....	24
MEDICAMENTS VETERINARIS.....	27
MOBILIARI.....	28
PIROTÈCNIA.....	29
PRODUCTES QUÍMICS.....	30
PRODUCTES QUÍMICS PER A PLANTACIONS AGRÍCOLES.....	31
<i>Conservants.....</i>	31
<i>Herbicides.....</i>	31
<i>Insecticides.....</i>	32
PRODUCTES SANITARIS.....	33
<i>Catèters.....</i>	33
<i>Dispositius intrauterins.....</i>	34
<i>Xeringues.....</i>	34
<i>Altres.....</i>	34
LLAVORS.....	34
CANONADES.....	35
ESTRIS DOMÈSTICS.....	35
<i>Encenedors.....</i>	35
<i>Escals.....</i>	35
<i>Olles a pressió.....</i>	35

Aliments¹

1. STS, 2a, 27.2.91 (RAJ 1991, 1557; MP: Siro Francisco García Pérez). *Vicente F. R. i quinze persones més c. Federico D. M.*. El maig de 1986 setze persones menjaren al Restaurant “Casa E.”, propietat del demandat, una amanida russa que produí salmonel·losi a dos d'ells i, a la resta, febres, vòmits, cefalees i diarrees. El TS desestima el recurs de cassació interposat contra la sentència d'instància, que absolgué el demandat d'un delictes contra la salut pública (art. 346.1 CP 1973): si bé el consum d'amanida russa causà les intoxicacions, el demandat no vulnerà cap norma relativa a la conservació d'aliments peribles.
2. SAP Astúries 4.2.92 (AC 1992, 258; MP: Francisco Colgafocs Aller). *Silvia R. L., María del Carme i Mariana c. Celuisma, S.A.* Les actores patiren una intoxicació alimentària per estafilococ aureus després de menjar el pastís de nata servit al banquet de casament que se celebrà en un hotel de la societat demandada. L'AP confirma la SJPI que, aplicant criteris culpabilístics de responsabilitat, fallà a favor seu i atorgà diferents quanties indemnitzatòries segons els trastorns patits: 30.000 ptes., 100.000 ptes. i 1 milió de ptes.
3. STS, 1a, 18.3.95 (RAJ 1995, 1964; MP: Alfonso Villagómez Rodil). *Ramón S. G. i altres c. Ernesto C. G., Benito C. G., Valentín C. G. i “Hermanos Cantón, SA”*. El maig de 1986, els actors menjaren una sarsuela de peix en un restaurant de la societat demandada i s'intoxicaren per salmonel·la. El JPI i l'AP estimen parcialment la demanda (no consten ni els condemnats ni la quantia), que s'havia fonamentat, de manera principal, en l'incompliment del contracte atípic d'hostalatge i, de manera subsidiària, en l'art. 1902 CC. El TS desestima el recurs de cassació interposat únicament per la societat demandada i confirma la seva responsabilitat contractual per tractar-se d'una empresa subministradora dels aliments.
4. SAP Toledo 20.4.98 (AC 1998, 4749; MP: María Asunción Perianes Lozano). *Julián F. G. c. Rafael i Eloy O. L.* El juliol de 1993, l'actor patí una intoxicació després de participar en un banquet celebrat al restaurant dels demandats. A la seva demanda considerarà que els aliments estaven en mal estat i reclamà una indemnització de gairebé 1,5 milions de ptes. L'AP confirma la SJPI que desestimava la demanda en no haver-se provat la relació de causalitat: no hi va haver cap anàlisi dels aliments.
5. SAP Madrid 13.1.99 (AC 1999, 7021; MP: Rosa Brobia Varona). *Manuela C. H. i tres persones més c. Sodexo España, S.A.* Diversos alumnes d'un centre d'educació primària que menjaren natilles preparades al menjador escolar s'intoxicaren per salmonel·la. La sentència del JPI, confirmada per la de l'AP, condemna la concessionària del servei de menjador ex arts. 1902 i 1903 CC i estableix una indemnització de 460.000 ptes.
6. SAP Girona, Penal, 16.2.99 (ARP 1999, 167; MP: Adolfo García Morales). *Associació d'Usuaris de la Sanitat de les Comarques Gironines c. Joaquín B. S. (cap de cuina), Pere B. F. (administrador), Ramón M. S. (encarregat general), Manuel R. G. (gerent) i Mª Carmen R. C. (biòloga)*. Intoxicació per salmonel·la, el juliol de 1992, de més de cent persones a conseqüència del consum de croquetes elaborades per Bellsolà, S.A. El Jutjat del Penal absolgué els demandats dels delictes contra la salut pública i imprudència temerària amb resultat de lesions de què eren acusats. L'AP considerarà que no era aplicable al cas l'art. 346.2 CP 1973, que tipificava com a delictes la fabricació o venda d'objectes en la composició dels quals s'haguessin incorporat substàncies o productes de forma tal que el seu ús resultés nociu per a la salut, ja que ni hi hagué incorporació voluntària ni el bacteri causant de la infecció és una «substància o producte».
7. SAP València 13.4.99 (El Dret 1999/25594; MP: Purificación Martorell Zulueta). *Francisco i María del Carmen c. D, SA i la seva asseguradora Banco V., SA*. Trenta-cinc dels 210 convidats que assistiren al banquet de casament dels actors s'intoxicaren per salmonel·la. A la demanda sol·licitaren la resolució

¹ No hem inclòs en aquest apartat el conegut com a “cas de la colza” (SSTS, 2a, 23.4.1992 [RAJ 1992, 6783] i 26.9.97 [RAJ 1997, 6366]), que no fou resolt segons les regles de responsabilitat civil del fabricant. Vegeu Miquel MARTÍN CASALS, Josep SOLÉ FELIU, “Defectos que dañan”, Indret 1/2000, www.indret.com.

del contracte i al·legaren remeis contractuals i extracontractuals (arts. 1104, 1105 i 1902 CC, art. 25 LGDCU). El JPI estima la demanda i condemna els demandats a abonar als actors 1.274.132 ptes. amb base en la LGDCU i en l'art. 1902 CC. L'AP considera que es tracta d'un cas clarament contractual perquè els actors no s'intoxicaren ni sol·licitaren una indemnització pel dany moral, raó per la qual absol l'asseguradora de responsabilitat civil extracontractual i condemna la propietària del restaurant a indemnitzar els actors en 203.017 ptes. per compliment defectuós.

8. STS, 1a, 14.4.99 (RAJ 1999, 2822; MP: Romà García Varela). *Félix C. R. c. Asociación Provincial Protectora de Subnormales de Ciudad Real (posteriorment, Asociación Protectora de Minusválidos Psíquicos de Ciudad Real), Pablo C. R. i Ubaldo M. M.* Un disminuït psíquic menjà maionesa elaborada al centre on estava internat i patí una salmonel·losi, fet que li causà la mort. El seu pare reclamà, per aquest motiu, una indemnització de 8 milions de ptes. El JPI condemna el centre, mentre que l'AP revoca la sentència en considerar la mort de l'intern com un «mer accident imprevisible». El TS revoca la sentència i confirma la del JPI. En el cas, s'acredità el nexa causal mitjançant presumpcions.
9. SAP Càceres, *Penal*, 11.5.99 (ARP 1999, 2182; MP: Pedro V. Cano-Maillo Rei). *María C. M. i altres c. Alfonso T. P. (propietari d'un supermercat) i Joaquín Pablo A. V. (facultatiu veterinari)*. El gener de 1996, la Sra. María comprà diversos productes càrnics al supermercat de l'imputat Sr. Alfonso. Aquests productes havien estat analitzats pel veterinari Sr. Joaquín Pablo. El febrer del mateix any, la Sra. María i els familiars i amics que havien ingerit l'esmentada carn presentaren símptomes de triquinosi, que fou confirmada en només tres casos. L'AP considera que els fets no són constitutius del delictes contra la salut pública (art. 363. 1 i 4 CP) que s'imputava al propietari de l'establiment, ja que el producte complia els requisits legals i reglamentaris establerts sobre caducitat i composició i, a més, no es provà que l'ús del producte no estigués autoritzat. D'altra banda, el veterinari tampoc no és responsable del delictes de lesions per imprudència greu que se l'imputava (art. 152 CP) perquè la seva actuació en relació a l'anàlisi de les mostres de porcs fou l'adequada i correcta i no vulnerà la «lex artis» del seu ofici.
10. SAP Burgos 17.6.99 (AC 1999, 5579; MP: Ramón Ibáñez d'Aldecoa Lorente). *Braulio D. R., Araceli G. R. i Nicanora S. S. c. José Luis V. G., José Manuel L. R., Axa Gestión de Seguros y Reaseguros, S.A. i INSALUD*. El juny de 1997, els actors menjaren racions de lluç farcit a la cafeteria de l'Hospital General Yagüe i patiren una gastroenteritis. L'AP confirma la sentència del JPI que declarà la responsabilitat de tots els demandats *ex arts. 1902 i 1903 CC*.
11. SAP Múrcia 5.7.99 (JUR 1999, 205717; MP: Juan Antonio Jover Coy). *Julián M. R. i vint-i-una persones més c. Ildefonso M. G. (copropietari i director de l'establiment), Francisco C. R. (copropietari), Antonio M. M. (cap de cuina) i Antonio P. M.* El novembre de 1992, els actors prengueren un còctel de marisc a l'establiment dels copropietaris demandats i patiren una salmonel·losi. El cuiner que preparà el còctel era un portador crònic del bacteri salmonel·la enteritidis. L'AP confirma la SJPI estimatòria de la demanda per la que es condemnà als propietaris del restaurant i al cuiner a pagar als actors 3.088.000 ptes.: la responsabilitat deriva de la manca d'observança dels hàbits higiènics per part dels manipuladors (F. D. 3º).
12. SAP Palència 31.12.99 (AC 1999, 2453; MP: Gabriel Coullart Ariño). *Mª del Carme M. V. c. Centres Comercials PRYCA, S.A.* El marit de l'actora morí el gener de 1997 després d'ingerir ostones en mal estat adquirides a la demandada. L'actora sol·licità per aquest motiu una indemnització de 40 milions de ptes. El JPI l'establí en 15 milions de ptes. i l'AP l'eleva a 30. En el cas és d'aplicació l'art. 28 LGDCU.
13. SAP Còrdova 10.4.00 (AC 2000, 1395; MP: Juan Ramón Berdugo i Gómez de la Torre). *Eduardo D. G., Santiago A. J. i Carlos G. G. c. Pablo Javier L. G.* L'octubre de 1998 els actors menjaren uns entrepans de truita de patates amb maionesa a l'establiment del demandat i s'intoxicaren per salmonel·la. L'AP confirma la SJPI estimatòria de la demanda, per la que es condemnà el demandat a pagar a Eduardo D. G. 323.500 ptes., a Santiago A. J. 49.500 ptes., i a Carlos G. G. 45.500 ptes. Dels fets acreditats, el JPI presumeix la relació de causalitat entre la malaltia i el consum dels aliments, que és confirmada per l'AP. En el cas són d'aplicació els arts. 28 LGDCU, 3.1 Llei 22/1994, 1902, 1101, 1104 i 1106 CC.
14. SAP Biscaia 29.5.00 (AC 2000, 3343; MP: Reyes Castresana García). *Igor Z. M. i Iratxe R. E. c. Comuners d'Eneperi Jatetxea, CB*. L'agost de 1997, els actors ingeriren aliments en mal estat al restaurant dels demandats i s'intoxicaren per salmonel·la. El JPI condemna els demandats a pagar a Igor 68.112 ptes.

pels 22 dies que estigué de baixa, de conformitat amb els barems de la Llei 30/1995 i, a Iratxe R. E., 20.000 ptes. L'AP desestima el recurs d'apel·lació dels comuners condemnats en base a l'aplicació de l'art. 28 LGDCU, estima el dels demandants i augmenta la indemnització concedida a Iratxe R. E. a 154.000 ptes., en tant que l'AP nega l'aplicació dels barems al cas (F. D. 3r).

15. SAP Almeria 5.7.00 (El Derecho 2000/27243; MP: Rafael García Laraña). *No en consten les parts*. Un fabricant de mantegades patí perjudicis econòmics perquè el mal estat de la crema que havia comprat i utilitzat l'impedí de comercialitzar-les. En conseqüència, demandà la venedora de la crema per recuperar el benefici deixat d'obtenir. La demanda es fonamentà en la Llei 22/1994. El JPI desestimà la demanda en considerar que s'hauria d'haver demandat el fabricant de la crema, que era conegut. L'AP confirma la sentència d'instància i aporta un nou argument: tampoc no correspon resoldre el cas amb les regles de responsabilitat contractual perquè no s'ha acreditat ni el valor del dany emergent ni el del lucre cessant.
16. SAP Toledo 26.10.01 (El Derecho 2001/68687; MP: Alfonso Carrión Matamoros). *Francisco, Fabiana i María Olga c. M, SL i S, SA*. Els actors s'intoxicaren per salmonel·la el maig de 1997 després d'ingerir aliments en un banquet de casament al restaurant de les societats demandades. El JPI condemna les demandades a pagar a Francisco 1.000.000 ptes., a Fabiana 50.000 ptes. i a María Olga 50.000 ptes. L'AP confirma la SJPI. El cas es resolgué per aplicació de l'art. 1902 CC i de l'art. 25 LGDCU.
17. STS, 1a, 10.6.02 (RAJ 2002, 6198; MP: Román García Varela). *Luis A. M. i Josefina V. M. c. Interdulces, SA (importador) i Ana María G. J. (venedora)*. El març de 1994, l'actor comprà al quiosc regentat per la demandada Ana María una bossa de l·laminadures conegudes com «Fresón» i en donà una al seu fill de tres anys qui, després d'ingerir-la, se sentí indisposat, i morí asfixiat mentre era traslladat a un centre de salut. Aquestes l·laminadures, que tenien un diàmetre de 3,5 cm. i presentaven una textura viscosa, eren fabricades per una empresa italiana i comercialitzades a Espanya per Interdulces. El juliol d'aquell any, l'Institut Nacional de Consum qualificà la l·laminadura com a “seriós risc per la salut i seguretat de la població infantil”. Els pares del menor demandaren la venedora i el distribuïdor del caramel i sol·licitaren una indemnització de 10.465.000 ptes. El JPI i l'AP desestimaren la demanda. El TS estima parcialment el recurs dels actors: si bé considera que la conducta de la venedora fou correcta, perquè vengué les l·laminadures a una persona major d'edat, la de la distribuïdora contravingué allò que disposa l'art. 26 LGDCU en no advertir que el caramel era perillós per a nens de poca edat. A més, li és aplicable el règim de responsabilitat objectiva previst a l'art. 28 LGDCU. No obstant això, el TS considera que l'actuació del pare també fou negligent, raó per la qual procedeix a reduir la quantia indemnitzatòria, que concreta en sis milions de ptes.

Aliments per a animals

18. SAP Salamanca 11.11.00 (El Derecho 2000/60417; MP: Fernando Nieto Nafra). *Societat Agropequària G., S.L. c. E., C.B. i altres*. Mort de les ovelles de la demandant a causa de la ingestió de pinso fabricat per la societat demandada E., C.B. La demandant reclama 34.941.000 ptes. i la societat E., C.B. reconvé i sol·licita l'import del preu del pinso (2.287.552 ptes.). El JPI i l'AP desestimen la demanda per manca de relació de causalitat, estimen la reconvecció i condemnen la demandant a pagar el preu del pinso. S'aprecia culpa exclusiva de la propietària del ramat en no complir les exigències mínimes d'higiene en l'emmagatzemament del pinso i en la distribució d'aquest a les menjadores.

Atraccions firals

19. SAP Saragossa 2.10.96 (AC 1996, 1950; MP: Pedro Antonio Pérez García). *Pablo V. V. c. August R. A. i*

asseguradora 'Cervantes!'. L'actor caigué d'una atracció firal i com a conseqüència patí lesions. El JPI condemna els demandats a pagar 426.000 ptes. L'AP revoca la SJPI i desestima la demanda amb base en l'art. 26 LGDCU perquè considera que no s'ha acreditat el funcionament anormal de l'aparell.

20. SAP Saragossa 27.9.99 (AC 1999, 1661; MP: Pedro Antonio Pérez García). *María José B. B. c. Ángel P. S. i GAN España de seguros, S.A.* Un nen, acompanyat per la seva mare, xocà frontalment amb un auto de xoc i perdé dos incisius. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI, estima en part la demanda i condemna els demandats a pagar solidàriament 129.000 ptes. S'aprecia concurrència de culpes entre les parts: el propietari de l'atracció no adoptà les mesures oportunes per evitar qualsevol perill (el compliment de les mesures reglamentàries no exclou la responsabilitat) i la mare no subjectà el nen.
21. SAP Barcelona 12.11.02 (La Ley núm. 5677, 16.12.02, marg. 78; MP: Alegret Burgès). *Delfina L. Q. c. Juan L. M. (titular de l'atracció) i Allianz Ras Compañía de Seguros, S.A.* L'agost de 1999 la demandant pujà a una atracció anomenada "vaixell pirata", que consisteix en una superfície amb forma de barca amb seients a la part central i una gàbia amb barrots a cada costat que desenvolupa un moviment pendular. Quan l'atracció estava en funcionament, l'actora, que era a la gàbia, caigué i es fracturà un turmell. A la demanda al·legava que el titular de l'atracció l'havia manipulat en augmentar la velocitat i treure els topalls de seguretat que impedièn que la barca s'elevés més de 45°. L'AP confirma la sentència d'instància desestimària per entendre que l'actora havia assumit el risc que implicava l'atracció. En el cas, no es pogué acreditar ni la manipulació de l'atracció ni l'incompliment de les mesures de seguretat reglamentàries.

Automòbils

Airbag o coixí de seguretat

22. SAP Múrcia 2.4.01 (AC 2001, 925; MP: Matías Manuel Sòria Fernández-Mayoralas). *Demandant c. Juan Vergara Espallardo, S.L. i Citroën Hispania, S.A.* L'actora xocà frontalment amb el seu vehicle, l'airbag del qual no s'obrí i patí com a conseqüència un esquinç cervical. El demandant reclama 1.600.000 ptes. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI, estima en part la demanda, condemna Citroën a pagar 580.022 ptes i confirma l'absolució del concessionari. D'acord amb l'art. 3 de la Llei 22/1994, l'airbag era defectuós però, d'haver funcionat, només hauria evitat en part les lesions patides per l'actora. Per això, l'AP redueix la indemnització sol·licitada a la demanda.
23. SAP Zamora 7.5.01 (AC 2001, 796; MP: Esther González González). *Tomás A. A. c. Citroën Hispania, S.A.* Mort de conductora per falta de funcionament del coixí de seguretat després de la col·lisió del seu vehicle amb el revestiment. L'AP confirma la SJPI, on es condemna la demandada a pagar 20.000.000 ptes. a cadascun dels tres fills de la conductora morta. El demandant provà el defecte del coixí de seguretat (art. 3 Llei 22/1994), els danys i la relació de causalitat entre ambdós (art. 5 Llei 22/1994). El demandat no provà que la víctima portés el cinturó mal col·locat.
24. SAP Madrid 31.7.01 (El Derecho 01/40719; MP: Félix Almazán Lafuente). *José c. "Citroën, SA".* El 17.12.1996, el demandant patí un traumatisme crani-encefàlic i un esquinç cervical en no obrir-se l'airbag en un xoc frontal del seu vehicle amb un camió. El JPI desestima la demanda per manca de relació de causalitat. L'AP revoca la SJPI i condemna la demandada a pagar 600.000 ptes.: la relació de causalitat entre el defecte de l'airbag i el dany patit per la víctima és "incuestionable, a la vista de la dinàmica del accidente y la contundencia de la colisión" (FD 4t).
25. SAP Biscaia 9.2.02 (AC 2002, 104; MP: Francisco José Barbancho Tovillas). *Marta M.E. i Teresa L.M. c. "Garaje Urquiola, SA" i "Renault España Comercial, SA".* El 7.3.1997, el marit i pare de les demandants morí en xocar la part frontal dreta del seu vehicle contra un expenedor de tiquets en un peatge. El JPI i l'AP desestimen la demanda amb base en la LGDCU en no acreditar-se el defecte del coixí de seguretat, ja que aquest no s'obrí per tractar-se d'un xoc lateral i no frontal.

Cinturons de seguretat²

26. SAP Girona 9.2.96 (AC 1996, 428; MP: José Isidoro Rei Huidobro). *José María O. R. c. Opel General Motors Espanya*. El 19.5.1993, l'actor patí lesions en un accident de trànsit en què no funcionaren els tensors del cinturó de seguretat i reclamà 854.000 ptes. El JPI i l'AP estimen íntegrament la demanda: concorren tots els requisits de l'art. 28 LGDCU.

Trencament de gat elevador

27. SAP Astúries 21.3.01 (AC 2001, 637; MP: Francisco Colgafocs Aller). *Jesús A. E. c. Peugeot Talpesa, S.A. i Peugeot España, S.A.* El 8.2.1998, mentre l'actor canviava la roda del seu vehicle, es trencà una peça de plàstic del cargol del gat, que no resistí el pes del vehicle, la qual cosa provocà que el cotxe es desplomés i aixafés la mà del demandant. L'accident li ocasionà diverses lesions que trigaren en curar 209 dies i seqüeles consistentes en diverses cicatrius cutànies, així com la pèrdua de força de la mà, atròfia de la musculatura i dèficit en la flexió de tres dits. Posteriorment, el fabricant del gat substituï la femella de plàstic per una d'acer. El demandant reclama 3.059.953 ptes. El JPI condemna les demandades a pagar solidàriament 1.899.066 ptes. L'AP revoca la SJPI, condemna *Peugeot España, S.A.*, com a subministrador i distribuïdor del producte a Espanya, a pagar 2.331.276 ptes. i absol a *Peugeot Talpesa, S.A.*, per ser el venedor del vehicle. La responsabilitat de Peugeot Espanya, S.A. es basa en la Llei 22/1994 perquè: a) el producte és defectuós (art. 3 Llei 22/1994); b) el demandat no ha invocat cap de les causes d'exoneració de l'art. 6 Llei 22/1994 ni ha provat suficientment que hagués concorregut culpa del perjudicat; i c) d'acord amb l'art. 4.3 Llei 22/1994, respon el subministrador del producte, ja que no indicà al perjudicat, dins del termini de tres mesos des que conegué el sinistre, la identitat del fabricant. (F. D. 3r, 4t i 5è).

Frens

28. STS, 1a, 19.9.96 (RAJ 1996, 6719; MP: Alfonso Barcalá Trillo-Figueroa). *José G. C. i María T. G. c. General Motors España, S.A.* El 24.9.1988, el fill dels actors, de 24 anys d'edat, morí en un accident de circulació. Es desconeixien les causes de l'accident, perquè no hi intervingué cap altre vehicle ni cap tercer i l'estat de la carretera i les condicions atmosfèriques eren bones. Dos mesos després arribà a casa dels actors una carta de la concessionària on es comunicava la detecció d'errors al sistema de frens d'alguns vehicles, entre els quals hi havia el del fill dels actors, i es recomanava la seva revisió. El JPI desestima la reclamació dels pares. L'AP revoca la SJPI i condemna la demandada al pagament de 7.000.000 ptes. El TS estima el recurs de la demandada i confirma la SJPI. El Tribunal aplica la LGDCU i exonera el fabricant per considerar-lo diligent i per no haver-se provat la relació de causalitat.

Incendis

29. SAP Biscaia 6.5.94 (El Derecho 1994/6592; MP: Nekane Bolado Zárraga). *A.M.V. i G.M.V. c. "Talleres A., SA"*. El 31.1.1991, el vehicle Peugeot 309, propietat d'un dels demandants i comprat al demandat dos mesos abans, s'incendià al garatge on estava aparcad, i ocasionà, al seu torn, un incendi al vehicle Ford Guia, propietat de l'altre demandant. El propietari del Peugeot 309 reclama el preu del vehicle, i el del Ford Guia, els danys patits en aquest i les despeses de transport. El JPI desestima la demanda. L'AP aplica el règim de responsabilitat objectiva previst a l'art. 28 LGDCU i condemna la demandada a pagar al propietari del Peugeot 309 el preu del vehicle (1.925.000 ptes.) i al del Ford Guia la indemnització que s'acrediti en execució de sentència i les despeses de viatge d'anada i tornada, que no podran superar 179.165 ptes. i 46.790 ptes., respectivament. En tractar-se d'un vehicle nou, que el demandant utilitzà correctament, la causa de l'incendi s'ha de trobar en un defecte del sistema elèctric.
30. SAP Ourense 10.11.99 (AC 1999, 2092; MP: Josefa Otero Seivane). *José Manuel G. A. c. Opel España de Automóviles, S.A.* Incendi al vehicle de l'actor a conseqüència del produït en un altre, un Opel Tigra,

² Vegeu Miquel MARTÍN CASALS, Josep SOLÉ FELIU, "La responsabilidad del fabricante de automóviles por fallo del cinturón de seguridad", La Llei, Any VI, Núm 138, Octubre 1996, p. 1-5.

fabricat per la demandada i adquirit dos mesos abans del sinistre. El JPI condemna la demandada a pagar 832.298 ptes. i l'AP revoca únicament la SJPI en allò referit a les costes. Descartat un mal ús del vehicle, així com la incidència de factors externs, sorgeix com a única causa possible de l'incendi la fabricació defectuosa del vehicle. Acreditat el dany i la relació de causalitat entre el defecte i el dany (art. 5 Llei 22/1994), correspon al demandat provar que exhaurí la diligència exigible en l'exercici de l'activitat generadora del risc, de conformitat amb la inversió de la càrrega de la prova que també és aplicable en l'àmbit de la Llei 22/1994 (F. D. 2º).

31. SAP Ourense 6.3.00 (AC 2000, 516; MP: Jesús Francisco Cristín Pérez). *A.G.F. Unión Fénix, S.A. c. Opel España de Automóviles, S.A.* El novembre de 1996, els defectes tècnics del motor d'un Opel Tigra, estacionat en un garatge, provocaren un incendi que es propagà a diverses parts de l'edifici superior, entre elles el local d'Emelia T. V., assegurada de la demandant. Aquesta sol·licita al fabricant *ex art. 43 LCS* els 18.000.494 ptes., amb descompte de 65.000 ptes. de franquícia, que havia abonat a Emelia T. V. El JPI i l'AP estimen íntegrament la demanda: provat el dany i la relació de causalitat entre l'incendi i el dany, és el fabricant qui ha de provar que el dany fou degut a causes alienes a l'incendi, de conformitat amb la inversió de la càrrega de la prova en perjudici del fabricant derivada de la Llei 22/1994 (F. D. 3º).
32. SAP Lleida 14.11.01 (El Derecho 2001/67880; MP: Rocío Pala Laguna). *Severino i Monserrat Rosa c. "P., SA" (subministrador) i "B., SA" (importador i distribuïdor a Espanya)*. L'11.10.1999, l'habitatge dels actors patí diversos danys en incendiar-se el tractor que tenien a la planta baixa, degut a un curtcircuit al sistema elèctric del vehicle. El JPI condemna els codemandats a abonar una indemnització de 10.595.563 ptes. L'AP aplica la Llei 22/1994, condemna l'importador i distribuïdor del tractor i absol al subministrador, ja que la Llei 22/1994 només imputa responsabilitat al subministrador en cas que hagi comercialitzat el producte coneixent l'existència del defecte, circumstància que no acredita el demandant.

Pneumàtics

33. SAP Granada 25.1.00 (AC 2000, 266; MP: Antonio Gallo Erenatorre). *Pescados Montalbán, S.L. c. Molina Olea Vehículos Industriales, S.A., SAFE de Neumáticos Michelin i Iveco-Pegaso, S.A.* El 18.8.1994, el camió que havia adquirit la demandant un mes abans a *Molina Olea Vehículos Industriales*, patí un accident en rebentar una roda fabricada per SAFE. El JPI i l'AP condemnen SAFE a pagar 11.349.290 ptes. i absolen la resta de codemandats amb base en l'art. 1902 CC i la Llei 22/1994. No només ha quedat acreditat el dany, el defecte i la relació de causalitat, sinó també la negligència del fabricant per l'omissió de la cura exigible als procediments de control de qualitat, perquè no detectà un defecte a la roda que originà la rebentada abans d'un mes d'ús (F. D. 5è).

Túnel de Rentat

34. SAP Biscaia 1.2.02 (AC 2002, 20; MP: Leonor Angeles Cuenca García). *Mapfre Mutualidad de Seguros c. Estación de Servicios Galindo, S.A. i Compañía de Seguros Winterthur, S.A.* El vehicle de l'assegurat del demandant patí danys en sortir del carril de la cadena d'un túnel de rentat automàtic propietat de l'Estació codemandada. L'actora interposa una acció *ex art. 43 LCS* contra la propietària del túnel de rentat i la seva asseguradora. El JPI estima la demanda i condemna els demandats a pagar solidàriament 104.634 ptes. L'AP revoca la SJPI i desestima la demanda amb base en els arts. 25 i ss. LGDCU: la part demandada ha provat el bon funcionament de la màquina i que la causa del dany és imputable a l'usuari (el vehicle estigué encés durant el rentat, cosa que estava expressament prohibida i indicada als cartells col·locats al túnel).

Bicicletes

35. SAP Múrcia 27.3.95 (El Derecho 95/9247; MP: Abdón Díaz Suárez). *J.F.S.G. c. G.F.M., E. (fabricant portuguès), "S., SA" (distribuïdor a Espanya), i "N., SA" (vendedor)*. Caiguda de l'actor per la ruptura de la base de l'eix de la forca davantera de la seva bicicleta. El JPI absol G.F.M. i condemna la resta de demandats a pagar 2.359.000 ptes. per les lesions patides (no consten). L'AP confirma la SJPI amb base en l'art. 1902 CC: la pluralitat d'intervinents al procés de comercialització configura una autoria alternativa o conjunta en la causació del dany, en no poder determinar-se amb precisió quin dels diversos partíceps originà efectivament el dany, per la que responen tots ells de forma solidària.

36. SAP Castelló 26.12.97 (El Derecho 97/14548; MP: José Manuel García-Simón Vicente). *Javier c. Asunción (subministradora) i R., S.A. (fabricant)*. El 5.12.1993, l'actor caigué de la bicicleta per la ruptura de la barra de direcció que uneix el manillar amb la roda davantera i patí diverses lesions als llavis, dents, al mentó i a l'espatlla, i, a més, contusions que trigaren en curar 40 dies, que li deixaren diverses cicatrius com a seqüeles. El JPI condemna el fabricant a pagar 280.000 ptes. pels dies de baixa, més la quantitat a què ascendeixi el tractament odontològic, que s'establirà en execució de sentència. L'AP revoca la SJPI i condemna el fabricant i el subministrador, encarregat de muntar la bicicleta, a pagar 280.000 ptes. pel dany moral i 40.000 ptes. en concepte de despeses de tractament odontològic, i a entregar una bicicleta d'identiques característiques que l'avariada o, a elecció del recurrent, el preu de la bicicleta (160.000 ptes.).

Ampolles

Que exploten

37. STS, 1a, 23.6.93³ (RAJ 1993, 5380; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Fernanda S. L. c. La Cruz del Campo, S.A.* L'actora es disposava a treure d'una bossa que havia deixat al sòl de casa seva les provisions adquirides a la compra, entre les quals es trobava una ampolla de cervesa d'un litre fabricada per la demandada, que explotà i li provocà la pèrdua de la visió d'un ull. El JPI desestima la demanda de 10 milions de ptes. d'indemnització en aplicar un règim de responsabilitat culpabilístic. L'AP revoca la sentència i condemna la fabricant a pagar 5 milions de ptes. en considerar d'aplicació l'art. 28 LGDCU. El recurs de cassació interposat per la demandada és desestimat pel TS, excepte pel que fa a l'atribució a la demandada de les costes de primera instància.
38. SAP Saragossa 28.12.93 (RGD 600, ps. 10302-4; MP: Javier Seoane Prado). *No en consten les parts*. L'explosió d'una ampolla de gasosa mentre era manipulada a l'establiment produí uns danys a la part actora que no consten a la sentència. Es desestima la pretensió perquè aquesta no provà ni el defecte de l'ampolla ni la relació de causalitat. A la sentència es discuteix si l'explosió fou deguda a un esclat espontani o a la caiguda a terra de l'ampolla.
39. STS, 1a, 8.2.95 (RAJ 1995, 1630; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Isabel M. C. c. Schwepps, S.A. (fabricant) i Adolfo Marineto, S.A. (Hipermercat Diplo)*. El juny de 1988, l'actora s'ajupí per agafar unes cerveses situades al sòl del seu domicili i col·locar-les al frigorífic, quan dues ampolles de tònica d'un paquet de 6 unitats, situat al costat de la cervesa, explotaren i li causaren la pèrdua de la visió d'un ull per l'impacte dels vidres. Les tòniques havien estat adquirides a l'Hipermercat Diplo, el titular del qual fou codemandat. La sol·licitud de 30 milions de ptes. d'indemnització fou desestimada pel JPI. L'AP revoca parcialment la sentència del JPI i condemna únicament la fabricant al pagament de 12 milions de ptes. El TS desestima el recurs de cassació interposat per la fabricant i confirma la sentència de l'AP, excepte pel que fa a les costes de primera instància. L'AP aplica els arts. 1902 i 1903 CC i el TS la LGDCU.
40. SAP Còrdova 13.6.95 (AC 1995, 1236; MP: Francisco de Paula Sánchez Zamorano). *Francisco J. L. c. David T. L. (titular de la botiga de comestibles) i Santa Lucía, S.A.* Un menor que acompanyava la seva mare mentre realitzava la compra en una botiga de comestibles passà enfront del taulell on es trobaven els refrescos quan una ampolla de vidre de la marca "7 UP" explotà i li causà danys (que no apareixen detallats). Els fets succeïren l'agost de 1993. El representant legal del menor demanar el dependent de l'establiment i la seva asseguradora i reclamà el pagament de gairebé 2,3 milions de ptes. La sentència desestimària del JPI és confirmada per l'AP: no hi ha responsabilitat *ex* LGDCU perquè el menor no és un consumidor, sinó un mer «bystander»; tampoc *ex* 1902 CC perquè no hi ha cap mena de negligència del dependent de la botiga. Per a la solució final del cas, vegeu *infra* SAP Còrdova 21.3.97 (AC 1997, 2198).

41. STS, 1a, 4.10.96 (RAJ 1996, 7034; La Llei 1996, 9424; MP: Ignacio Sierra Gil de la Cuesta).

³ Un breu comentari de la sentència a María José REYES LÓPEZ, RGD núm. 595, abril 1994, pàgs. 3427-3430.

Ignacio (Carmelo, segons La Ley) L. C. c. Hipercor, S.A. i La Cruz del Campo, S.A. L'explosió d'una ampolla per causes que no consten a la sentència provocà danys, tampoc concretats, a un nen de 2 anys. El seu pare demandà l'establiment subministrador i la fabricant de l'ampolla i reclamà una indemnització de 8,2 milions de ptes. El JPI estima íntegrament la demanda i estableix la responsabilitat solidària dels demandats. L'AP, en canvi, revoca parcialment aquesta sentència en el sentit, primer, de condemnar únicament el fabricant i absoldre el subministrador, i, segon, rebaixar la indemnització a 4,5 milions de ptes. El recurs de cassació interposat per l'actor, on pretenia la condemna conjunta del subministrador i del fabricant, és desestimat: “no [se] puede demandar conjunta y simultáneamente a [fabricant, importador, venedor i subministrador], salvo que [se] haya podido aportar un principio de prueba que demuestre la concurrencia concreta de todos los presuntos demandados en la realización del evento dañoso” (FD 1r.4).

42. SAP Còrdova 21.3.97 (AC 1997, 2198; MP: Juan Ramón Berdugo i Gómez de la Torre). *Francisco J. L. c. Andaluza de Bebidas Carbónicas, S.A.* Solució final del cas exposat *supra* a la SAP Còrdova 13.6.95 (AC 1995, 1236). Un menor que acompanyava la seva mare mentre realitzava la compra en una botiga de comestibles passà per davant del taulell on es trobaven els refrescos quan una ampolla de vidre de la marca “7 UP” explotà i li causà danys (que no apareixen detallats). Els fets succeïren l'agost de 1993. El representant legal del menor demandà en aquest cas l'empresa envasadora de la beguda i sol·licità el pagament de gairebé 2,8 milions de ptes. La sentència desestimatòria del JPI és revocada parcialment per l'AP, que inclou al «bystander» dins l'àmbit de protecció de la LGDCU i concedeix una indemnització de 920.000 ptes.
43. SAP Astúries 24.3.99 (AC 1999, 428; MP: Rafael Martín del Peso). *Dolores M. S. c. Berta V. G. i Aseguradora Santa Lucía, S.A.* Dolores M. S. comprava a la botiga d'ultramarins propietat de Berta V. G. i, mentre es trobava als voltants de l'expositor de begudes, una ampolla de vidre de gasosa de la marca «La Casera» explotà i li causà danys l'entitat dels quals no s'especifica a la sentència. Els fets tingueren lloc el febrer de 1994. Dolores M. S. no havia comprat ni es disposava a comprar l'ampolla. La demanda es basà en els arts. 27 LGDCU i 1902 CC. El JPI estima parcialment la demanda. L'AP la revoca: d'una banda, l'art. 27 LGDCU és aplicable a la signatura o raó social que figura a l'etiqueta i no al venedor; d'altra banda, no hi hagué negligència en la col·locació de l'ampolla. El cas fou finalment resolt per la SAP Astúries 4.6.01 (AC 2001, 1371), on la demanda s'adreçà contra la fabricant i l'envasadora del producte.
44. SAP Granada 12.2.00 (AC 2000, 851; MP: Carlos José de Valdivia i Pizcueta). *Francisco Miguel E. R. i Asunción Eloisa C. R. c. Refrescos Envasados del Sur, S.A.* En el mes d'agost de 1997, la filla dels demandants, de 12 anys d'edat, que es trobava a casa de l'avi patern, intentava obrir una ampolla de Coca Cola de 2 litres quan el tap, de rosca, sortí disparat i li causà greus lesions a l'ull dret. El JPI establí la condemna al pagament de 5 milions de ptes. L'AP eleva la indemnització a 15 milions de ptes. en concepte de dany moral i seqüeles i reconeix el dret al rescabament de les despeses causades per la visita a la Clínica Barraquer de Barcelona (unes 60.000 ptes.).
45. SAP Almeria 2.5.00 (AC 2000, 3545; MP: Soledad Jiménez Cisneros Cid). *Gregorio L. M. c. Complejo El Quiosco, S.L. i Cía. Coca Cola de España, S.A.* L'actor es disposava a col·locar una ampolla de vidre de Coca Cola al frigorífic de la discoteca *Lasser*, propietat del demandat, que explotà i li causà lesions a l'ull. Els fets succeïren l'agost de 1994. L'AP revoca la SJPI desestimatòria i condemna únicament Coca Cola a pagar 1.248.000 ptes. Es provà la relació de causalitat entre el dany i la manipulació de l'ampolla de Coca Cola, mentre que l'empresa demandada no demostrà que l'actor la utilitzés de forma incorrecta. En el cas s'aplica la LGDCU.
46. SAP Astúries 4.6.01 (AC 2001, 1371; MP: Elena Rodríguez-Vigil Rubio). *Dolores M. S. c. Carbònica d'Oviedo, S.A. i La Casera, S.A.* Solució final del cas exposat *supra* a la SAP Astúries 24.3.99 (AC 1999, 428). Dolores M. S. estava comprant a la botiga d'ultramarins propietat de Berta V. G. i, mentre es trobava als voltants de l'expositor de begudes, una ampolla de vidre de gasosa de la marca «La Casera» explotà i li causà danys l'entitat dels quals no s'especifica a la sentència. Els fets succeïren el febrer de 1994. Dolores M. S. no havia comprat ni es disposava a comprar l'ampolla. L'actora demandà en aquesta ocasió l'empresa envasadora i el fabricant. La sentència del JPI desestima la demanda. L'AP, en canvi, declara la responsabilitat d'ambdues demandades, ja sigui amb fonament

en la teoria de la responsabilitat per risc i la inversió de la càrrega de la prova, o ja sigui per aplicació de la LGDCU, amb independència que l'actora encara no hagués comprat l'ampolla. El Tribunal fixa una indemnització de tres milions de ptes.

47. SAP Sevilla 19.10.01 (AC 2001, 1011; MP: Maria Pau Malpica Soto). *Carmen L. B. c. Cruzcampo, S.A.* A l'actora, dependent d'un establiment, li explotà a les mans una ampolla de cervesa de vidre que havia tret d'una caixa, fet que li causà danys (no especificats). Els fets tingueren lloc el juliol de 1995. La sentència del JPI desestima íntegrament la demanda en no acreditar l'actora el defecte de l'ampolla. L'AP confirma aquesta sentència i en una confusa redacció nega l'existència, fins i tot, de la relació causal.
48. SAP Saragossa, 18.3.02 (JUR 2002, 119167; MP: María Elia Mata Albert). *Natividad C.B. c. Champanera de Villaviciosa, S.A. (fabricant) i Mercadona, SA (vendedora)*. Al gener de 2000, a l'actora li explotà a les mans una ampolla de sidra de la marca "Asturiana", fet que li ocasionà lesions al canell esquerre. El JPI condemna les demandes al pagament solidari d'una indemnització de 4.815.453 ptes. L'AP revoca la sentència en considerar que l'actora no ha provat la causa de l'explosió de l'ampolla, com requereix l'art. 5 L 22/1994.

Amb un contingut perillós

49. SAP Biscaia 15.4.96 (AC 1996, 751; Leonor Ángeles Cuenca García). *Koldo M. A. c. Molyplax, S.A.* L'actor intentava obrir una ampolla d'aiguafort (àcid clorhídric), fabricat i envasat per la demandada, quan, en aixecar la tapa, el contingut saltà i li causà lesions a la mà i a l'ull esquerre. Els fets succeïren l'octubre de 1988. EL demandant considerava que el sistema d'obertura no era idoni i que, a més, faltava informació sobre com obrir l'ampolla, encara que la legislació aleshores vigent no l'exigís. El JPI desestimà la demanda; l'AP, en canvi, l'estima en part i condemna al pagament de gairebé 5,8 milions de ptes. En el cas s'aprecia concurrència de negligències: la manipulació incorrecta de l'ampolla per part de la víctima (70% de quota sobre la causa) i l'omissió d'instruccions del fabricant (30%).
50. SAP Lleó, Penal, 6.10.00 (JUR 2001, 21416; Actualidad Penal 2001, @245; MP: José Rodríguez Quirós). *Camilo B. A. c. Francisco C. S. (propietari de l'establiment), Juana Elisa M. Q. i María Ángeles R. A. (empleades) i Mútua General de Seguros*. L'abril de 1998, l'actor ingerí detergent industrial que es trobava dins un got d'aigua que li havien servit a un restaurant i, com a conseqüència, patí cremades a la boca i a l'esòfag, de les que es derivaren una pluralitat de seqüeles greus. El Jutjat declarà la responsabilitat penal del propietari de l'establiment i de les treballadores que serviren el got per una falta de lesions imprudents, establí una indemnització en concepte de responsabilitat civil a favor de la víctima per un import d'1,6 milions de ptes. i declarà el dret al rescabament d'unes 893.000 ptes. de la Mutua Unión Museba-Ibervico, que havia satisfet les despeses d'assistència sanitària. El propietari de l'establiment, la Mútua General d'Assegurances i la Mútua Unió Museba-Ibervico interposà recurs d'apel·lació. L'AP estima el d'aquesta última, eleva la quantia a satisfer a 1.396.440 ptes. i desestima els altres recursos. La pretensió *ex art. 127.3 LGSS* queda emparada per les regles de responsabilitat civil contingudes al codi Penal: l'obligació de reparar els danys i perjudicis *ex delicto* s'estén al lesionat i als tercers, i la Mútua Patronal és un d'aquests.
51. SAP Còrdova 30.10.00 (AC 2000, 2097; MP: Francisco de Paula Sánchez Zamorano). *Lorda I. R. c. Aigües de Valtorre, S.A., Juan G. E., com a propietari de la discoteca "Reiga" (Puente Genil) i Catalana Occidente, S.A.* El març de 1995, la demandant, de 25 anys d'edat, assistí a la discoteca del demandat, demanà una aigua mineral com a consumició i li fou servida una ampolla de la marca "Valtorre"; a continuació, begué part del contingut de l'ampolla i immediatament l'escopí, i hagué d'acudir ràpidament a un servei d'urgències hospitalàries. Se li extirpà totalment l'esòfag i parcialment l'estómac, necessità 281 dies de recuperació i li quedaren diverses cicatrius. A més, hagué de canviar els seus hàbits alimentaris. El JPI desestima la pretensió indemnitzatòria de l'actora. L'AP estima el recurs de la demandant i condemna solidàriament el propietari de la discoteca i la seva asseguradora. La sentència condemnatòria es fonamenta en què es provà el consum al local del demandat i que el contingut de l'ampolla fou el causant dels danys. S'absol l'empresa titular de la marca i fabricant del producte en no provar-se si l'ampolla estava precintada o no perquè, segons declaració de la demandant, l'ampolla estava "com si ja estigués oberta". La indemnització es fixa en 50 milions de ptes. Aplicació de la L 22/1994, de la LGDCU i de l'art. 1902 CC.
52. SAP Alacant 14.12.00 (AC 2000, 2610; MP: Manuel Benigno Florez Menéndez). *Demandant c. Miguel*

Ángel S.A. L'actor ingerí sosa càustica d'una ampolla d'aigua mineral que li havien servit a un pub i patí lesions (no especificades). En el cas, es declarà la responsabilitat del titular de l'establiment on es serví la beguda. La responsabilitat del fabricant, afirma la sentència, no exclou la del venedor o del subministrador, com succeeix en el cas. Es confirma la condemna de 700.000 ptes.

53. SAP Valladolid 15.3.01 (JUR 2001, 140570; MP: José Antonio San Millán Martín). *Beatriz B. S. c. AGF Unión Fenix, Seguros y Reaseguros, S.A. i altres.* La ingestió de sosa càustica continguda en una ampolla d'aigua mineral produí danys a l'esòfag de l'actora que precisaren més de 1.000 dies de recuperació. L'accident, succeït el febrer de 1996, fou causat per un error: Beatriz B. S., l'actora, assistí a una discoteca on mantenia confiança tant amb el propietari com els cambrers, de manera que podia romandre en ella mentre es realitzaven les feines de neteja entre sessions i tenia accés a la barra per consumir lliurement. Un dels cambrers, David, reomplí una ampolla d'aigua amb sosa càustica per emportar-se-la a casa seva. Aquesta ampolla fou deixada momentàniament al costat d'altres que sí contenien aigua, mentre David anava a llençar les escombraries. En aquell moment, Beatriz, com en d'altres ocasions, s'acostà a la barra a prendre una beguda que, en el cas, fou la que s'havia reomplert amb sosa càustica. L'AP eleva la indemnització de 15 a gairebé 35 milions de ptes. i fa respondre a Eduardo F. D., propietari de l'establiment, a David S. D. i a l'asseguradora del local. El cas es resol per aplicació de l'art. 1902 CC.
54. STS, 1a, 24.7.01⁴ (RAJ 2001, 8420; La Llei 2001, 6372; MP: Francisco Marín Castán). *José Antonio I. C. c. Zumos Ubis, S.A. (envasadora), Antonio B. P., Purificación G. E. (titulars del bar) i Central de Seguros, S.A. (asseguradora del bar).* El novembre de 1988, el fill de l'actor, menor d'edat, ingerí detergent contingut en una ampolla de most que li havien servit a l'establiment dels demandats, la qual cosa li produí cremades i perforació d'esòfag. La sentència del JPI condemnà l'envasadora al pagament de dotze milions de ptes.; l'AP, per la seva banda, establí la condemna solidària de tots els demandats i mantingué la quantia indemnitzatòria. El recurs de cassació interposat per l'asseguradora del bar on es serví la beguda fou desestimat pel TS. El Tribunal Suprem considera que el fet que no es pugui determinar el causant del dany no pot perjudicar la víctima, per la qual cosa es declara la responsabilitat solidària de tots els demandats que potencialment pogueren causar el dany: *“el líquido dañoso tanto podía venir directamente de la embotelladora como haber sido envasado en un botella vacía de mosto por los titulares del bar que después habrían sufrido un grave descuido al servirlo como si fuera mosto, por todo lo cual, en suma, todos deben responder solidariamente frente al perjudicado”* (FD 4.2n).
55. SAP Santa Cruz de Tenerife 19.4.02 (AC 2002, 898; MP: Concepción Macarena González Delgado). *Antonio G. H. c. Entidad Cervecera de Canarias Dorada, S.A. (fabricant).* L'actor begué el juliol de 2000 una cervesa, l'envas de la qual contenia un tros de vidre en forma de resquill que li causà lesions a la llengua. L'AP revoca la SJPI desestimatòria i concedeix 500.000 ptes. d'indemnització. L'actor ha provat el defecte, el dany i la relació de causalitat entre ambdós, mentre que el fabricant no ho ha fet en relació a les causes d'exoneració previstes a la L 22/1994, raó per la qual ha de respondre.
56. STS, 1a, 29.10.2002 (La Llei núm. 5670, 5.12.02; MP: José Emmangro Nosete). *José Manuel V.H. c. Ramón G.M.(encarregat), Francisco M.P., S.A. i Explotación y Comercialización de Aguas Minerales, S.A. (Eycam S.A.).* L'11.8.1990, la filla de l'actor, menor d'edat, demanà una ampolla d'aigua en una discoteca i el cambrer en tregué una de la marca «Viladrau» que obrí sense arribar a desprecintar i en serví el contingut en un got amb glaçons. Immediatament, la menor sentí abrasió a l'esòfag i fou traslladada a l'hospital i intervinguda d'urgència, de la qual li han quedat seqüeles que li impedeixen una alimentació normal i un tractament continuat especialitzat. El TS estima el recurs de Ramón G.M, quant a les costes, però confirma la SAP que havia condemnat *ex art. 1903 CC* aquest i Vallesul, S.A. a

⁴ Sentència comentada per Rafael SÁNCHEZ ARISTI, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 58, gener – març 2002, § 1575, pàgs. 271-281.

indemnitzar la víctima (*falta informació sobre el JPI, la condemna i els rols dels demandats*).

Altres vicissituds

57. SAP Barcelona, 30.6.00 (JUR 2000,305476; MP: Pablo Diez Noval). *Francisco Javier F. S. c. Orbis Fabri, S.A., Dokasde, S.A., Compañía Vinícola del Norte de España, S.A. i N.D de Comunicaciones, S.L.* Durant el transcurs d'una reunió celebrada el mes d'agost de 1995 i convocada per Orbis Fabri S.A. i ND de Comunicaciones S.L., l'actor intentà obrir una ampolla de vi de vidre de petita grandària, el coll de la qual es trencà, li produí lesions. L'AP revoca la SJPI que desestimava la demanda i condemna solidàriament *Compañía Vinícola del Norte de España, S.A. i Dokasde S.A.* a abonar una indemnització de 200.000 ptes. perquè si una ampolla es trenca a les mans del demandant s'ha de presumir que fou a causa d'un defecte; a més, d'acord amb l'art. 27 LGDCU correspon als demandats demostrar la seva manca de negligència en la manipulació de l'ampolla i no ho han fet, excepció feta d'*Orbis Fabri S.A. i de ND de Comunicaciones S.L.*
58. SAP Cantàbria 7.11.00 (Diario Jurídico Aranzadi, 9.1.2001; MP: Javier de la Hoz de la Escalera). *No en consten les parts.* L'actora agafà una caixa d'ampolles en un establiment de venda, d'on se'n despreguà una que, en trencar-se, li causà una lesió ocular (no consten més dades). L'AP confirma la SJPI, que condemnava el fabricant del producte a indemnitzar l'actora. La responsabilitat solidària prevista per l'art. 7 Llei 22/1994 justifica la desestimació de l'excepció de falta de litisconsorci passiu necessari, basada en què s'hauria d'haver demandat el fabricant de l'envàs (F. D. 2º). El producte no presentava la seguretat esperable perquè, al contrari del que ha succeït, havia de permetre a qualsevol consumidor una utilització segura en qualsevol cas, la qual cosa determina el seu caràcter defectuós, encara que es desconeixi la causa del defecte (art. 3.1. Llei 22/94). Finalment, el demandat no pot eludir la seva responsabilitat basant-se en aquella en què hagi pogut incórrer al fabricant de l'envàs, d'acord amb l'art. 6 Llei 22/94, ja que no es tracta del fabricant d'una part integrant d'un producte acabat, sinó del fabricant d'un producte acabat (F. D. 3r).

Calderes d'aigua

59. STS, 1a, 15.3.89 (RAJ 1989, 2049; MP: Teófilo Ortega Torres). *León L. de la O. c. Tecnologías de Calefacción, S.A. (TEDECSA, abans Ferroli Hispania, S.A.), Butano, S.A. i La Unión y El Fénix Español, S.A.* L'explosió d'una caldera generadora d'aigua calenta pel fet que la vàlvula, fabricada per *Honeywell, S.A.*, no aguanta la pressió necessària, ocasionà danys (no consten) a l'actor, que sol·licita 3.800.205 ptes. El JPI i l'AP condemnen TEDECSA, fabricant de la caldera, a pagar els 3.800.205 ptes. sol·licitats, i la resta de codemandats, a pagar solidàriament 1.000.000 ptes. El TS desestima el recurs de cassació de TEDECSA: el defecte de la caldera és imputable al fabricant, que ha de ser responsabilitzat del bon funcionament de tots els seus elements, encara que hagin estat fabricats per una altra empresa.
60. STS, 1a, 20.7.92 (RAJ 1992, 6438; La Ley 1992, 12670; MP: Santos Briz). *Francisco José T. F. c. Lino B. G., Manuel i José T. G., José Manuel C. N., Compañía de Seguros La Catalana i Compañía de Seguros Mediodía.* El 1985 Manuel i José instal·laren una caldera d'aigua calenta a l'habitatge del demandant. Lino procedí a reparar-la i localitzà l'avaria al termòstat, per la qual cosa l'extregué per substituir-lo per un de nou, sense comunicar res d'això a Francisco José, el qual la utilitzà amb normalitat i es produí posteriorment (el 30.1.1986), l'explosió que causaria la mort de la seva filla, menor d'edat, i danys a l'habitatge. El demandant sol·licita 14.012.400 ptes. pels danys materials causats i 1.000.000 ptes. per la mort de la filla. El JPI i l'AP estimen la demanda, prèvia absolució dels demandats José Manuel C. N i l'asseguradora *La Catalana*. El TS confirma les sentències d'instància: dels fets acreditats deriva una actuació culposa dels particulars condemnats (art. 1902 i 1903 CC).

61. SAP Ciudad Real 8.3.01 (AC 2001, 2448; MP: José Mª Torres Fernández de Sevilla). *Luis P. A. i Dolores C. V. c. Repsol Butano, S.A., Cibutano, S.L. (subministradora) i Cándido S. S. (instal·lador)*. El 4.2.1995, Dolores C. V. encengué una caldera, que explotà i ocasionà lesions (no consten) als demandants i danys al seu habitatge. L'AP confirma la SJPI que havia condemnat Repsol Butano, S.A., Cibutano, S.L. i Cándido S. S. al pagament de 2.572.566 ptes. L'AP rebutja l'aplicació de la Llei 22/1994 a favor de l'aplicació de l'art. 28 LGDCU, perquè considera que el moment rellevant per a la determinació de la legislació aplicable és el de la instal·lació, realitzada el març de 1993. Encara que es desconeix la causa concreta de l'explosió, ha quedat acreditat que fou motivada pel gas en el moment d'encendre la caldera i que l'actuació de la demandant no pogué ser la causa de l'explosió.
62. SAP Ourense, 29.3.2001 (AC 2001, 461; MP: Fernando Alañon Omar). *Jorge, Jaime, Guillermo, Diego i M^a del Pilar G. R. c. Repsol Butà S.A.* Una combustió defectuosa de l'escalfador d'aigua produí la mort de dues persones per inhalació de monòxid de carboni. El gas romangué a l'interior de l'habitatge perquè el tub que comunicava l'aparell amb l'exterior no estava col·locat en la posició correcta. El JPI i l'AP no aprecien responsabilitat de Repsol d'acord amb l'art. 28 LGDCU perquè el dany no té la seva causa en el subministrament de gas sinó en la inadequada conservació dels aparells perifèrics (tub conductor), respecte dels quals el subministrador no és responsable.
63. STS, 1a, 11.9.01 (RJ 2001, 7069; La Ley 2001, 6635; MP: Ignacio Sierra Gil de la Cuesta). *Leovigildo F. C. C. i Elidia B. T. c. Repsol Butano S.A. i Roberto F. R.* La deficient combustió d'un escalfador provocà la mort del fill dels actors a causa d'una intoxicació per inhalació de gas. En l'última revisió de l'escalfador el personal al servei de Repsol advertí els actors de l'existència de defectes a l'instal·lació, que havien de ser reparats en un termini de 30 dies, cosa que no realitzaren. El TS confirma les sentències desestimàtoires d'instància: existeix culpa exclusiva de la part demandant, la qual cosa, d'acord amb l'art. 25 LGDCU, exonera de responsabilitat als demandats.

Dipòsits

64. SAP Tarragona 18.7.98 (AC 1998, 1546; MP: Javier Albar García). *Seguros Bilbao, S.A. c. Isma, S.A., Compañía Catalana Occidente*. Ruptura i posterior esfonsament d'un dipòsit per causes desconegudes (no consten els fets ni els danys). L'AP revoca la SJPI i condemna els demandats a pagar 445.000 ptes. aplicant la Llei 22/1994: el dipòsit és defectuós d'acord amb l'art. 3.
65. SAP Saragossa 3.7.00 (AC 2000, 270942; MP: Eduardo Navarro Peña). *Heinz Ibérica, S.A. c. Cervantes, S.A.* El defecte a les potes de suport d'un dipòsit de polièster adquirit per l'actora a *Burgalesa del Polièster, S.L.* provocà el venciment lateral del dipòsit i, en conseqüència, la pèrdua de la glucosa que s'hi contenia. La demandant exercia acció directa ex art. 76 LCS contra l'asseguradora de *Burgalesa del Polièster, S.L.* El JPI condemna la demandada a pagar a l'actora 1.898.560 ptes, descomptant la franquícia de 65.000 ptes. L'AP confirma la SJPI: l'actora ha provat l'existència del defecte al dipòsit (art. 3 Llei 22/1994), el dany patit consistent en la pèrdua de la mercaderia que contenia i la relació de causalitat entre ambdós (art. 5 Llei 22/1994), la qual cosa determina la responsabilitat objectiva del fabricant i, en conseqüència, l'obligació d'indemnitzar per part de l'asseguradora demandada.

Electricitat

66. SAP Girona, 13.1.1997 (AC1997, 139; MP: José Isidro Rei Huidobro). *Allianz Ras, S.A. c. Companyia Elèctrica de l'Empordà*. Una sobretensió a la xarxa general causada per una tempesta provocà danys (no consten) als aparells elèctrics dels abonats. El JPI desestima la demanda i l'AP revoca la SJPI i condemna la companyia elèctrica aplicant la LGDCU (no consta la indemnització). L'empresa demandada no ha provat ni la culpa exclusiva dels usuaris ni l'existència d'una causa major, raó per la qual, apreciada la relació de causalitat entre el consum d'electricitat i el dany, és responsable.
67. SAP Girona, 12.3.1997 (AC 1997, 556; MP: Joaquim Miquel Fernández Font). *Cartolot, S.A. i Embutidos Caseros Colell, S.A. c. Hidroeléctrica del Ampurdán, S.A.* Fortes pluges inundaren l'estació transformadora d'electricitat titularitat de la demandada, raó per la qual es tallà el subministrament elèctric de les empreses demandants, que patiren danys a les seves plantes de producció (no consten). L'AP estima la demanda que havia desestimat el JPI i concedeix una indemnització d'1.376.256 ptes. a

Cartolot S.A. i 6.552.900 ptes. a *Embutidos Caseros Colell, S.A.* D'acord amb l'art. 28 de la LGDCU les empreses de subministrament elèctric estan subjectes a un règim de responsabilitat objectiva en els casos en què els usuaris pateixen danys que no depenen de la seva culpa exclusiva.

68. SAP Osca 24.11.98 (AC 1998, 8667; Angel Iribas Genua). *Jacinto J. J. c. Eléctricas Reunidas de Zaragoza, S.A.* El juny de 1996, la ruptura d'un fusible per un llamp que havia caigut a la línia d'alimentació generà una sobretensió a la xarxa elèctrica que provocà danys a la maquinària i instal·lacions del bar de l'actor. L'AP rebaixa la indemnització concedida pel JPI i condemna la companyia elèctrica a pagar 225.897 ptes. d'acord la Llei 22/1994: ha quedat acreditat el defecte al producte, la sobretensió, sense que sigui imputable al demandant cap defecte en la instal·lació elèctrica del seu local.
69. SAP Almeria, 20.12.1999 (AC 1999, 8245; MP: José María Contreras Aparicio). *Juan V.V. c. Compañía Sevillana de Electricidad, S.A.* Els talls en el subministrament d'electricitat causaren danys a l'actor (no consten). El JPI i l'AP desestimen la demanda aplicant l'art. 28 LGDCU: l'actor no ha provat l'existència dels danys.
70. SAP Osca 24.6.99 (AC 1999, 1476; MP: Santiago Serena Puig). *Camping Mascún, S.A. c. Eléctricas Reunidas de Zaragoza, S.A.* L'agost de 1997, les baixades de tensió i els talls del subministrament elèctric provocaren, a judici del demandant, la pèrdua de productes congelats i l'avaria d'un aparell elèctric. El JPI i l'AP desestimen la demanda perquè el demandant no ha provat ni els danys ni el nexa causal.
71. SAP Lleida 21.1.2000 (AC 2000, 87; MP: Miguel Gil Martín). *Cooperativa Agrària de Benavent de Segrià .c. Fuerzas Eléctricas de Cataluña, S.A.* Un llamp provocà la caiguda de la línia de conducció d'energia elèctrica, raó per la qual s'interrompé el subministrament d'electricitat a la cooperativa demandant. Com a conseqüència d'aquest fet, es podrí la fruita que guardava a les cambres frigorífiques. L'AP revoca la indemnització de 2.941.808 ptes. concedida pel JPI i desestima la demanda ex art. 28 LGDCU: es tracta d'un cas de força major.
72. SAP 22.2.2000 (JUR 2000, 97331; MP: Matías Madrigal Martínez Pereda). *Comunitat de Propietaris La Mariposa c. Compañía Sevillana de Electricidad, S.A.* Un deficient subministrament d'energia elèctrica ocasionà danys (no consten) als aparells elèctrics dels habitatges de diversos propietaris de la comunitat. L'AP confirma la SJPI que condemna la demandada a pagar 265.640 ptes. El demandat no ha provat cap causa d'exoneració de responsabilitat, per la qual cosa és responsable d'acord amb l'art. 28 LGDCU.
73. SAP Toledo 16.3.00 (AC 2000, 959; MP: Julio Tasende Calvo). *Venta de Aires, S.A. c. Electricidad Godoy, S.A. i Aegón Unión Aseguradora, S.A.* Una avaria d'un transformador d'electricitat, adquirit i instal·lat per l'empresa demandada, ocasionà danys (no consten) a l'actora, dedicada a l'hosteleria. El JPI i l'AP desestimen la demanda: no és aplicable al present cas la Llei 22/1994 perquè es tracta d'un professional i es pretén la reparació dels danys patits en béns no destinats a l'ús privat, i tampoc no és aplicable l'art. 1902 CC perquè entre les parts existia una relació contractual (F. D. 3r).
74. SAP 31.3.2000 (AC 2000, 4090; MP: José Manuel Finez Ratón). *Juan Moisés R. M. c. Electra de Viesgo, S.A.* Un subministrament deficient d'energia elèctrica per una baixada de tensió inutilitzà els motors de diversos aparells elèctrics instal·lats al local de l'actor, la qual cosa li ocasionà danys (no consten). L'AP revoca la SJPI i condemna la demandada a pagar 315.172 ptes. d'acord amb l'art. 28 LGDCU. El demandant ha provat la relació de causalitat, mentre que el demandat no ha provat cap causa d'exoneració de responsabilitat.
75. SAP Almeria 3.5.00 (AC 2000, 3539; MP: Tàrsila Martínez Ruiz). *UAP Ibérica, Compañía Española de Seguros y Reaseguros, S.A. c. Compañía Sevillana de Electricidad, S.A.* Un tall de subministrament d'energia elèctrica a causa d'una avaria al transformador per les fortes pluges causà danys a l'establiment de l'assegurat de l'actora, consistents en la ruptura de l'equip informàtic i en la descongelació i consegüent pèrdua dels gelats que es trobaven a les vitrines i congeladors de l'establiment. L'AP revoca la SJPI, desestimària de la demanda, i condemna la demandada a pagar a l'actora 72.748 ptes. pels gelats perduts. L'actora no ha provat el nexa causal entre la ruptura de l'equip informàtic i el tall d'electricitat. L'AP aplica els arts. 25 i s. LGDCU, així com els arts. 1101, 1103 i 1104 CC.
76. SAP Múrcia 13.2.01 (AC 2001, 730; MP: José Miguel Sánchez Tomás). *Francisco H. R. i Teresa G. G. c.*

Iberdrola, S.A. L'11.12.1986, un transformador de mitja tensió, propietat de la demandada, situat sota l'habitatge dels actors, provocà un camp electromagnètic que envai l'esmentat habitatge, establint-se uns nivells molt superiors als existents a qualsevol altre domicili per l'ús quotidià dels aparells electrodomèstics. Per aquest motiu, els actors adquiriren un nou habitatge. El JPI estima la demanda i condemna *Iberdrola, S.A.* a adoptar les mesures precises per tal que els camps electromagnètics que genera el transformador no superin la mesura de 0,3 microlestes i a indemnitzar els actors amb 6.000.000 ptes per les molèsties i perjudicis causats. L'AP confirma la SJPI excepte pel que fa a acordar una total cessació de la intromissió. L'AP nega, tanmateix, l'aplicació de la Llei 22/1994 al cas: allò que s'ha plantejat en aquest procediment és una acció negatòria i no concorren els elements objectius de la Llei 22/1994, com són l'existència de mort o de lesions (F. D. 5º).

77. SAP Almeria 24.3.01 (AC 2001, 1147; MP: Rafael García Laraña). *Athena, S.A. c. Compañía Sevillana de Electricidad, S.A.* Una pujada de tensió al subministrament elèctric causà danys a l'equip informàtic de l'assegurat de l'actora, la qual sol·licita, en virtut de l'art. 43 LCS, l'import d'aquests. El JPI i l'AP desestimen la demanda: tant si s'aplica al cas la Llei 22/1994 com els arts. 25 i ss. LGDCU o la normativa general en matèria de culpa extracontractual, cal que l'actora provi tant la realitat del dany patit com la relació de causalitat entre aquest i el subministrament elèctric. Aquesta prova no ha estat aportada (F. D. 2n).
78. SAP Lugo, 3.4.2001 (JUR 2001, 186880; MP: María Luisa Sandar Picado) *Aegón Seguros i Reaseguros, S.A. c. Barras Eléctricas Galaico-Asturianas*. El 27.12.1997, l'equip de radiodiagnòstic model Phasix65/Televis 1600 que es trobava a la clínica odontològica d'un assegurat de l'actora s'avià a causa d'una sobretensió en el subministrament elèctric. L'AP confirma la SJPI que condemna la demandada a pagar 1.167.943 ptes. d'acord amb l'art. 28 LGDCU. La demandada no ha provat l'existència de força major.
79. SAP Barcelona, 27.2.2001 (AC 2001,2052; MP: Ramón Foncillas Sopena). *Alberto G. G. c. FECSA*. La ruptura d'un conductor de la xarxa elèctrica subterrània produí un tall de subministrament a la peixateria propietat de l'actor i en deteriorà el gènere dipositat. L'AP revoca la SJPI desestimària de la demanda i condemna FECSA a pagar 246.275 ptes. d'acord amb els arts. 26 i 28 LGDCU. FECSA no ha acreditat la concurrència de les circumstàncies exoneradores de responsabilitat.

Electrodomèstics

80. SAP València 29.11.93 (AC 1993, 2200; MP: María del Carmen Escrig Orensa). *Vicente A. M. c. Joaquín Salvador, S.A.* El 3.2.1990, un curtcircuit al televisor o al vídeo, comprats al demandat, provocà un incendi que causà danys a l'habitatge de l'actor. El JPI i l'AP estimen la demanda (no s'especifica la quantia de la indemnització). L'AP desestima l'excepció de litisconsorci passiu necessari al·legada pel demandat i basada en l'absència de demanda contra el fabricant perquè la relació entre aquest i el venedor del producte és de solidaritat (F. D. 1r).
81. SAP Barcelona 17.9.1997 (AC 1997, 1652; MP: Francisco Javier Pereda Gámez). *José V. G., Eugenia L. R. i Abeille Previsora R. D., S.A. c. El Corte Inglés, S.A. i La Unión y el Fénix de Seguros, S.A.* Incendi d'aparell d'aire condicionat per causes desconegudes. El JPI estima la falta de litisconsorci passiu necessari, en no haver-se demandat al fabricant, i desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI i condemna els demandats a pagar solidàriament 1.989.633 ptes. a *Abeille Previsora R. D., S.A.* i 1.820.893 ptes. als altres dos demandants. *El Corte Inglés*, com a subministrador i instal·lador del producte, a l'igual que el fabricant, respon de la idoneïtat dels productes que ven i instal·la (art. 27 LGDCU). D'altra banda, l'actor ha provat suficientment que l'origen de l'incendi estava a l'instal·lació de l'aparell i, en canvi, les demandades, a qui perjudica la inversió de la càrrega de la prova *ex art.* 1902 CC, no han demostrat que actuaren amb diligència.
82. SAP Barcelona 10.5.00 (AC 2000, 48626; MP: Dolors Montolio Serra). *Ramón i Seguros A, S.A. c. "C" (subministrador)*. Una fuga de gas provocà un augment de la temperatura que deteriorà els aliments guardats al frigorífic del negoci de restauració de l'actor. La companyia asseguradora interposa acció *ex art.* 43 LCS contra el venedor del frigorífic. El JPI condemna el demandat a pagar a Ramón 153.324 ptes. i a *Seguros A., S.A.* 910.580 ptes. L'AP estima en part el recurs d'apel·lació interposat pel demandat i revoca la SJPI en l'extrem de reduir la quantia indemnitzatòria (128.883 ptes. per a Ramón i 900.000 ptes. per a *Seguros A., S.A.*) per manca de prova de la despesa de dues de les factures reclamades pels actors. El demandat, que actua com a subministrador, és considerat fabricant als

efectes de la Llei 22/1994, ja que no indicà al perjudicat en el termini de tres mesos la identitat del fabricant (art. 4.3 Llei 22/1994) -F. D. 2n-.

83. STS, 1a, 7.11.00 (RAJ 2000, 8678; MP: Xavier O'Callaghan Muñoz). *Mercedes E. i fills c. José B., Francisca V. i Compañía. Sevillana de Electricidad, S.A.* El marit de l'actora tocà el frigorífic situat al pis que el matrimoni demandat els havia arrendat i morí per electrocució. Els actors sol·liciten 30.000.000 ptes. El JPI condemna el matrimoni demandat a pagar 2.461.432 ptes. i absol la companyia demandada. L'AP confirma la SJPI, a excepció de la quantia de la indemnització, que fixa en 8.204.773 ptes. El TS desestima el recurs de cassació. La responsabilitat del matrimoni demandat deriva tant de l'obligació d'entrega de cosa idònia i de la seva correcta conservació, prevista al contracte d'arrendament (arts. 1101 i 1554 CC), com del deure general de no danyar a un tercer (art. 1902 CC) -F. D. 2n-.

Elevadors

84. SAP Navarra 13.5.99 (AC 1999, 5869; MP: José Francisco Cobo Sáenz). *Ajuntament d'Irurtzun c. Catalana de Material Auxiliar de Construcción, S.A.* El 15.6.1996, un regidor de l'Ajuntament d'Irurtzun utilitzava per primer cop un aparell elevador per traslladar una màquina netejadora de fons de piscines, quan un cable de l'aparell es trencà a causa d'un defecte de fabricació, la màquina caigué a terra i quedà totalment inservible. L'Ajuntament sol·licita 2.122.800 ptes., que equival al cost d'adquisició d'una nova màquina netejadora de la mateixa marca i model que la sinistrada. El JPI i l'AP estimen íntegrament la demanda en base a la Llei 22/1994 i la Llei 488, paràgraf 2n del Fuero Nuevo.

Extintors

85. STS, 1a, 13.6.89 (RAJ 1989, 4629; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Felisa G. V. i altres c. Compañía Telefónica Nacional de España, Industrial P, S.A., Nicanor N. N. i Antonio N. M.* Una fuga de gas d'un extintor d'incendis per causes indeterminades provocà la mort de la mare de l'actora i lesions (no consten) al pare. El JPI condemna Telefònica al pagament de 7.000.000 ptes. i absol la resta de codemandats. L'AP confirma la SJPI i el TS desestima el recurs de cassació amb base en els arts. 1902 i 1903 CC. La demandada actuà negligentment en no retirar els extintors, malgrat que l'empresa subministradora ho havia recomanat per la seva elevada toxicitat.
86. SAP València, 10.3.1997 (AC 1997, 555; MP: Carmen Tamayo Muñoz) *María Dolores B.T c. Miguel R. A.* L'actora intentà apagar un petit incendi que s'havia originat en un local de la seva propietat amb un extintor subministrat i mantingut per l'empresa del demandat, que no funcionà correctament. L'incendi ocasionà danys a l'habitatge. El JPI i l'AP desestimen la demanda conforme l'art. 28 LGDCU: la part actora no ha provat el dany.

Gas

87. STS, 1a, 26.12.88 (RJ 1988, 9817; MP: Matías Malpica i González-Elipse). *La Union des Assurances de París i Hermanos M.G., S.A. c. Butà, S.A., Antonio N. R., Pedro R. F., Vicente N. M. i Vicente N. M.* El 7.9.1982, l'explosió de bombones subministrades per Butà, S.A. i distribuïdes per Casa N., propietat de Vicente N. i Vicente N., amb l'ajut d'Antonio i Pedro, empleats, causà greus danys a l'escorxador industrial de la societat demandant. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI i condemna els demandats, a excepció de Pedro. El TS desestima el recurs de cassació interposat per Butà, S.A. El TS aplica un règim culpabilístic: l'estat de conservació de les bombones era deplorable i la manca de seguretat inqüestionable, tant en el seu estat de base de sustentació com a les rosques d'adaptament de les caperutxes de protecció de les vàlvules. No consta cap quantia.

88. STS, 1a, 2.3.90 (RAJ 1990, 1659; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Luis Carlos Z. L. de G. i Nerea Z. G. c. Acitain, S.A., Butano, S.A. i La Unión y El Fénix Español, S.A.* L'immoble dels demandants s'incendià a causa de la deflagració de gas inflamable, originada per una fuga d'una bombona. El JPI condemna els demandats al pagament de 28.500.00 ptes. L'AP confirma la SJPI conforme els arts. 1902 i 1903 CC, excepte en la quantia de la indemnització, que rebaixa a 25.500.000 ptes. El TS desestima el recurs de cassació interposat per *Butano, S.A.*
89. SAP Ourense 1.5.94 (AC 1994, 895; MP: José Ramón Godoy Méndez). *José P. D. i Julia G. B. c. Butano, S.A.* La fuga de gas d'una bombona de butà per la caducitat de les seves gomes determinà que en el moment en què l'actora accionà la clau d'encesa de la llum elèctrica s'originés una explosió amb la consegüent destrucció de l'immoble. *Butano, S.A.* continuà subministrant bombones de gas malgrat haver constatat el defecte a les gomes. L'AP confirma la SJPI, que condemna a *Butano, S.A.* a pagar 5.099.250 ptes. S'imposa un matis objectivista a la responsabilitat per culpa dels arts. 1902 i 1903 del CC per a activitats com el subministrament de gas. D'aquesta manera, opera la inversió de la càrrega de la prova i *Repsol Butano, S.A.* no només no ha provat que actués amb diligència, sinó que incomplí disposicions del contracte de subministrament.
90. SAP Jaén, 11.10.94 (AC 1994, 1741; MP: María Lourdes Molina Romero). *Inocencio N. J. i altres c. Repsol Butano, S.A., Servicios y Aplicaciones Energéticas, S.L. i Cooperativa Gas Jaén.* El 24.9.1991, l'explosió de gas butà que tingué lloc al domicili dels actors els produí cremades de diversa consideració. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI, estima en part la demanda i condemna *Repsol Butano, S.A.*, subministradora, i a *Cooperativa Gas Jaén*, distribuïdora, a pagar a Inocencio N. J. 1.710.000 ptes., a Raquel N. R. 5.846.000 ptes. i a Pilar R. S. 12.526.000 ptes., quantitats que es veuran reduïdes en un 20% per la intervenció de les pròpies víctimes en la producció del sinistre. L'AP absol *Aplicaciones Energéticas, S.L.* perquè no participava en la distribució de gas butà en aquesta zona. L'AP fonamenta la responsabilitat de les dues empreses condemnades en la manca de prova de què la fuga de gas es produís per culpa exclusiva de la víctima (art. 28 LGDCU).
91. SAP Toledo 22.6.95 (AC 1995, 1224; MP: Julio Tasende Calvo). *José Luis A.L. i María D. M. c. Repsol Butano, S.A.* Quan la demandant es disposava a encendre un dels fogons de la seva cuina es produí una explosió a causa de la concentració de gas produïda en mancar a la cuina una sortida a la paret. Com a conseqüència, María D. M. i el seu fill, menor d'edat, patiren danys (no consten). El JPI estima la demanda i condemna solidàriament els demandats a pagar 15.000.000 ptes. i 5.740.000 ptes. al fill dels actors i a María D. M. respectivament. Per la seva banda, l'AP confirma la SJPI excepte en la quantia de la indemnització, que eleva a 19.185.000 ptes i 5.415.000 ptes. respectivament. Conforme els arts. 27 i 28 de la LGDCU, respon l'empresa subministradora perquè ha provat el nexa causal entre l'activitat de subministrament i el dany. Tanmateix, d'acord amb l'art. 1101 CC, la demandada ha incomplert la seva obligació contractual consistent a comprovar que l'estat de la instal·lació fos l'adequat.
92. STS, 1a, 13.6.96 (RJ 1996, 4763; MP: Eduardo Fernández-Cid de Temes). *Tomás G. F. i altres c. Repsol Butano, S.A.* El 12.12.1989, els actors patiren danys personals (no consten) i materials (destrucció generalitzada del seu habitatge) a causa d'una explosió produïda per la fuga de gas d'una bombona subministrada pel demandat. El TS confirma les sentències d'instància desestimàtòries de la demanda: no existeix prova sobre la causa de la sortida anormal del gas de la bombona –art. 1902 CC i LGDCU- (F. D. 1r i 2n).
93. SAP Còrdova 14.5.97 (AC 1997, 1045; MP: Francisco de Paula Sánchez Zamorano). *Francisco de Asís M. S'i AM Seguros i Reaseguros, S.A. c. Antonio B. P., Rafael R. L. i Repsol Butà, S.A.* L'acumulació de gas a l'habitació on es trobava una bombona provocà la seva explosió, ocasionant una sèrie de danys (no consten). Es desconeix la causa de la deflagració. L'AP revoca la SJPI desestimàtòria de la demanda i condemna solidàriament els demandats a pagar 185.061 ptes. i 682.510 ptes. a Francisco de Asís M. S i AM Seguros i Reaseguros, S.A., respectivament. L'AP aplica l'art. 28 LGDCU: el demandat no ha provat la culpa exclusiva de la víctima.
94. SAP Astúries 13.1.98 (AC 1998, 2981; MP: José Manuel Barral Díez). *Mapfre Seguros Generales, S.A. c. Gas Asturias, S.A. i Gas Balan, S.A.* Explosió de gas (no consten els fets). El JPI condemna *Gas Balan*,

S.A. al pagament de 192.798 ptes. i absol *Gas Asturias, S.A.* L'AP confirma la SJPI conforme els arts. 25 i s. de la LGDCU, dels que s'extreu el principi d'inversió de la càrrega de la prova, que imposa als subministradors la prova de la culpa exclusiva del perjudicat per eximir-se de responsabilitat, la qual cosa no han fet en el present cas.

95. STS, 1a, 16.2.98 (RAJ 1998, 985; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Amaya i Javier B. de G. M. c. Ajuntament de Bilbao, Fabrica Municipal de Gas de Bilbao, S.A., Ramiro del B. M. i Antonio M. S.* El 7.1.1991, dos parents dels actors moriren per inhalació de gas al seu habitatge. El JPI desestima la demanda. L'AP la revoca i condemna Ramiro i la Fàbrica Municipal de Gas de Bilbao al pagament de 10.000.000 ptes. El TS estima parcialment els recursos de cassació i aprecia concurrència de culpes, la qual cosa determina la reducció de la indemnització a 7.000.000 ptes.: per part dels demandats, irregularitats a la instal·lació i falta d'inspecció; per part de les víctimes, instal·lació de finestres de PVC que convertiren la casa en un recinte hermètic.
96. SAP Girona 5.6.98 (AC 1998, 1278; MP: Nuria Bassols Muntada). *Concepció L. F c. Repsol Butano, S.A.* El 28.5.1995, una fuga de gas propà d'una bombona instal·lada a la carnisseria de l'actora causà una explosió que destruï l'establiment en la seva totalitat. El JPI condemna el demandat a pagar 4.000.000 ptes. i l'AP confirma la SJPI excepte en la quantia de la indemnització, que eleva a 6.000.000 ptes. L'AP aplica els arts. 1902 i ss. CC i l'art. 28 LGDCU. El demandat no ha provat la culpa exclusiva de la víctima.
97. STS, 1a, 30.7.98 (RAJ 1998, 6926; MP: Alfonso Villagómez Rodil). *Isauro M. A. i Delfina G. G. c. Repsol Butano, S.A. Casa Carbonell, S.L. i La Unión y El Fénix Español.* El 26.2.1991, l'acumulació de gas butà a la cuina dels actors provocà l'explosió de la bombona, causant danys personals (no consten) i materials (destrucció de l'habitatge). Els actors reclamen 25.000.000 ptes. El JPI i l'AP desestimen la demanda. El TS estima parcialment el recurs de cassació i condemna *Butano, S.A.* i l'asseguradora a pagar 3.244.990 ptes. amb base en l'art. 1902 CC. El TS aprecia concurrència de culpes: d'una banda, la subministradora no supervisà si els actors havien reparat els defectes trobats a l'última revisió i continuà subministrant bombones durant quatre anys; de l'altra, els actors no realitzaren les reparacions adequades.
98. SAP Jaén 22.12.98 (AC 1998, 2559; MP: José Cáliz Covaleda). *Francisco P. R. i Mª Jesús C. N. c. Repsol Butano, S.A. i AGF Unión y Fénix, S.A.* L'explosió de gas butà provocada per una avaria a la vàlvula causà danys personals i materials (no consten) als actors, que reclamen 5.400.000 ptes. El JPI i l'AP estimen en part la demanda i condemnen els demandats a pagar 2.497.268 ptes.
99. SAP Badajoz 8.4.99 (AC 1999, 674; MP: Ramiro Baliña Mediavilla). *María A. Z. i María E. A. c. Repsol Butano, S.A., Butagas, S.A., AGF La Unión y El Fénix.* El 19.8.1995, l'explosió d'una bombona de gas propà a la xurreria de María A. Z. causà danys personals (cremades a una de les demandants) i danys materials (incendi del local). El JPI desestima la demanda i l'AP revoca la SJPI i condemna els demandats a pagar 9.000.000 ptes. pels danys personals i 30.000 ptes. pels materials. L'estat de la bombona era defectuós en perdre anormalment el gas a pressió que contenia.
100. SAP Lleida 23.4.99 (AC 1999, 726; MP: Pedro Gómez Sánchez). *Mutua Leridana c. Repsol Butano, S.A., AGF-Unión Fénix, S.A. i Rosa P. F.* Explosió de bombona de gas en l'habitatge llogat al particular codemandat. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI pel que fa a l'absolució de Rosa P. F., que és condemnada a pagar 2.068.758 ptes. *Repsol Butano* no és responsable perquè no s'ha provat el caràcter defectuós del producte.
101. SAP Madrid 13.5.1999 (AC 1999, 5644; MP: Rosa Brobia Varona). *María de los Ángeles P. G. c. Repsol Butano, S.A. i AGF Unión-Félix Seguros y Reaseguros, S.A.* L'explosió d'una bombona de gas butà al domicili de l'actora li ocasionà diversos danys (no consten). Malgrat que l'actora no havia signat cap contracte de subministrament amb *Repsol Butano*, utilitzava bombones. El JPI estima la demanda i condemna els demandats a pagar solidàriament la indemnització que es determini en fase d'execució de sentència. L'AP confirma la SJPI: d'acord amb l'art. 1902 CC, *Repsol Butano*, com a subministrador, té una obligació ineludible de controlar a qui ven el seu producte i de controlar que les instal·lacions

dels seus usuaris compleixen els requisits per garantir una utilització segura del gas (F. D. 2n).

- 102.SAP Barcelona 4.10.1999 (AC 1999, 7383; MP: José Luís Concepción Rodríguez). *Pedro L. M. i Antonia F. J. c. Isabel L.P. i Repsol Butano, S.A.* El 21.6.1994, l'explosió de gas a l'habitatge dels demandants, propietat de la codemandada Isabel L. P., causà la mort del fill menor dels demandants. El JPI condemna *Repsol Butano, S.A.* a indemnitzar 2.000.000 ptes. i absol Isabel L. P. L'AP desestima el recurs d'apel·lació de *Repsol Butano, S.A.*, estima el dels actors i eleva la indemnització a 17.600.000 ptes. La condició de perjudicats dels pares justifica l'augment de la indemnització, encara que el dret a la indemnització per causa de mort no és un dret successori, com reconeix reiterada jurisprudència.
- 103.STS, 1a, 23.12.99 (RAJ 1999, 9363; La Ley 1999, 5121; MP: Jesús Corbal Fernández). *Comunitat de Propietaris del Camino Viejo de Leganés, M., S.A., de Seguros i Reaseguros i altres c. empresa C. (distribuïdora)*. El 26.6.1993, l'explosió de gas propà en un habitatge causà danys a diversos habitatges i a l'edifici en general. L'anella d'ajust del regulador de la bombona tenia una fissura i les instal·lacions de gas no havien estat revisades. El JPI i l'AP condemnen el demandat amb base en els arts. 1902 i 1903 i en l'art. 28 LGDCU. El TS confirma les sentències d'instància.
- 104.SAP Albacete 9.3.00 (AC 2000, 1145; RGD núm. 675, desembre 2000, ps. 15756-9; MP: M^a del Carmen González Carrasco). *Ángela C. V. c. Repsol-Butano, S.A. i AGF Unión y Fénix*. L'explosió d'ampolles de butà causaren la mort de J. M. M. (no consta la relació amb l'actora) i danys materials i personals a l'actora, que reclama 341.064 ptes. per les lesions patides. El JPI condemna els demandats (no consta la quantia de la indemnització concedida). L'AP estima el recurs d'apel·lació dels demandats, redueix la indemnització pels danys personals en un 25 % (255.750 ptes.) i concedeix el 75 % de la quantitat que resulti en execució de sentència pels danys a l'immoble i estris. L'AP recorre a la LGDCU i la Llei 22/1994 per apreciar concurrència de culpes, ja que l'actora havia obstruït la sortida de ventilació amb mobiliari de cuina.
- 105.SAP Salamanca 15.3.2000 (AC 2000, 1367; MP: Jaime Marino Borrego). *Micaela C. S. c. Repsol Butano, S.A.* L'1.6.1997, l'acumulació de gas propà produïda sota dels fogons de la cuina pel mal funcionament de les vàlvules antiremot de la bombona de gas provocà la seva explosió. A conseqüència del sinistre es produïren danys materials (no consten) i l'actora patí traumatismes a les quatre extremitats, que li suposaren una incapacitat permanent total (l'actora està sotmesa a l'ús inexcusable de dues crosses per a tota la vida). L'AP confirma la SJPI, per la que es condemna a la demandada a pagar 15.520.832 ptes. *Repsol Butà, S.A.*, en tant que certificà la instal·lació i presentació del producte per a la seva utilització, ha de respondre dels danys causats d'acord amb la Llei 22/1994. A més, no existeix cap prova d'una manipulació incorrecta per part de l'actora (F. D. 4°).
- 106.SAP Girona 29.6.00 (AC 2000, 1279; MP: José Isidro Rey Huidobro). *Cándida G. P. i Vicente R. G. c. Repsol Butano, S.A.* El 30.5.1995 es produí una explosió de gas en un bloc d'apartaments de Calella de Palafrugell, a conseqüència de la qual s'ensorrà una part important de l'immoble, alhora que resultaren ferides set persones i morí la filla dels actors, de 41 anys d'edat. Es desconeix quina fou la causa i la situació de la fuga que provocà l'acumulació de gas. L'AP revoca la sentència desestimatòria del JPI i condemna *Repsol Butano* a indemnitzar els actors 13.000.000 ptes. La doctrina jurisprudencial de la responsabilitat per risc amb inversió de la càrrega de la prova és aplicable al cas: *Repsol Butano* no només no ha provat que actués amb tota la diligència deguda, sinó que ometé els seus deures reglamentaris d'inspecció. Tanmateix, *Repsol Butano* és responsable amb base en l'art. 28.2. LGDCU, tenint en compte que no hi ha constància que la morta manipulés inadequadament la instal·lació o els aparells de consum.
- 107.STS, 1a, 25.10.00 (RAJ 2000, 8550; MP: José Ramón Vázquez Sandes). *José Luís A. L. i María D. M. c. Repsol Butano, S.A. i La Unión y el Fénix Seguros, S.A.* El 27.7.1991, l'explosió de gas butà subministrat per *Repsol Butano, S.A.* i provocada per l'absència d'una sortida a la paret de la cuina produí diverses lesions als actors (no consten). Els actors sol·liciten 31.120.000 ptes. El JPI estima parcialment la demanda i condemna les demandades a pagar solidàriament a José Luís A. L., com a representant del menor J. Ignacio A. R., 15.000.000 ptes. i a María D. M. 5.470.000 ptes. L'AP revoca la SJPI, estima en part la demanda i condemna els demandats a pagar solidàriament a José Luís A. L. 19.185.000 ptes. i a María D. M. 5.415.000 ptes. El TS confirma la SAP:

conforme els arts. 25 i s. LGDCU, el subministrador del gas butà respon sempre que l'accident no derivi de culpa exclusiva del perjudicat. La falta de l'oportuna sortida a la paret és imputable a l'empresa subministradora, que no ha aconseguit provar la culpa exclusiva de la víctima.

- 108.SAP Madrid 18.12.00 (AC 2000, 90238; MP: Amparo Camazón Linacero). *Mercedes G. A. c Repsol Butano, S.A. i AGF-La Unión y el Fénix Seguros y Reaseguros*. El 2.8.1995 morí el pare de l'actora, de 78 anys d'edat, a conseqüència d'una explosió a la cuina del seu habitatge, produïda pel contacte d'un punt d'ignició originat per l'usuari (llumí, encenedor o aparell elèctric) amb la bossa de gas que s'havia escapat de la bombona de butà subministrada per *Repsol Butano, S.A.* No ha quedat acreditada la causa de la fuga de gas. El JPI estima parcialment la demanda, aprecia concurrència de culpes i condemna els demandats a pagar a l'actora 8.933.533 ptes. L'AP revoca la SJPI i desestima la demanda. L'actora no ha provat que la fuga de gas fos deguda a un defecte de la bombona de butà (art. 5 Llei 22/1994).
- 109.SAP Biscaia 7.2.01 (AC 2001, 129; MP: Salvador Urbino Martínez Carrión). *Aurora Polar, S.A., AM Seguros, Lagun Aro, S.A. i altres c. Francisco R. G., Plus Ultra, Repsol Butano S.A. i altres (acumulació d'accions)*. Explosió de gas (no consten més fets). Les companyies asseguradores interposen acció *ex art. 43 LCS*. El JPI absol *Repsol Butano, S.A.* i condemna la resta de codemandats a pagar a les respectives companyies d'assegurances les quantitats satisfetes prèviament més els interessos de l'art. 20 LCS. L'AP revoca la SJPI pel que fa a la condemna dels interessos i confirma la resta dels pronunciaments.
- 110.SAP Barcelona 20.4.2001 (JUR 2001, 210635; MP: Marta Font Marquina). *Catalana Occidente, S.A. c. Hijos de José Prat, S.L. i Repsol Butano, S.A.* La fuga de gas per les connexions d'una falca de la instal·lació provocà una explosió (no consten els danys). El JPI condemna solidàriament els demandats al pagament de 10.432.511 ptes. i l'AP confirma la SJPI excepte en l'aplicació dels interessos, que es meritaren a partir de la interpel·lació judicial. Acreditada la fuga de gas, n'hi ha prou per atribuir-la a una defectuosa instal·lació. Els demandats no han provat l'existència d'una causa de força major.
- 111.SAP Àvila 26.7.2001 (JUR 2001, 325448; MP: Emilio Ramón Villalain Ruiz). *Caser, S.A. c. Repsol Butano, S.A.* El 26.12.1997, María Ascensión, assegurada de l'actora, instal·lava una bombona de butà quan es produí una fuga de gas seguida d'un incendi i una explosió a conseqüència de la qual la germana de l'assegurada patí lesions (no consten) i l'habitatge quedà danyat. L'AP revoca la SJPI que desestima la demanda i condemna *Repsol Butano, S.A.* al pagament d'1.100.000 ptes. En virtut de l'art. 5 Llei 22/1994, el demandant ha provat el defecte, els danys i la relació causal. Per la seva banda, *Repsol S.A.* no ha provat la concurrència de cap de les causes d'exoneració de responsabilitat previstes a l'art.6.
- 112.SAP Guadalajara 10.11.2001 (JUR 2001, 48505; MP: Isabel Serrà Fredes). *Mª Paz C. M. i José Adelino M. B. c. Repsol Butano, S.A., Bansyr, S.A., Victoria C. T. i altres*. L'explosió de gas butà a l'habitatge propietat d'un dels codemandats ocasionà als actors diverses lesions (no consten). Els ocupants de l'habitatge, també codemandats, no revisaren la instal·lació quan canviaren la caldera i augmentaren el subministrament de gas, quan ja havien transcorregut cinc anys des de la darrera inspecció. *Repsol Butano* tampoc no realitzà la preceptiva revisió en el moment esmentat. El JPI condemna els ocupants de l'habitatge, així com l'asseguradora *Bansyr* –fins al límit de la cobertura pactada (10.000.000 ptes.)- a pagar solidàriament les quantitats següents: a l'actora, 1.261.000 ptes. per les despeses, 3.218.372 ptes. per les lesions i 6.986.562 ptes. per les seqüeles; i a l'actor, 2.000.000 ptes. D'altra banda, el JPI absol el titular de l'habitatge i *Repsol Butano*. L'AP revoca la SJPI en el sentit de fer extensiva la condemna a *Repsol Butà* i reduir les quanties indemnitzatòries: per a l'actora, 1.262.000 ptes. [sic] per les despeses, 1.974.000 ptes. per les lesions i 1.716.600 per les seqüeles; i per a l'actor, 1.000.000 ptes.
- 113.STS, 1a, 18.4.2002 (EDJ 2002, 9742; MP: Clemente Auger Liñán). *Seguros A., S.A., Plásticos U., S.L. i E. S.A.L. c. S., S.A. (subministradora) i Seguros I., S.A.* Danys materials (no consten) derivats de l'explosió d'una bombona d'acetilè per una suposada deficiència en el seu funcionament. El JPI estima íntegrament la demanda i condemna els demandats a pagar solidàriament 25.356.578 ptes. a *Seguros A., S.A.*; 128.250 ptes. a *Plásticos U., S.L.*; i 6.232.821 ptes. a *E., S.A.L.* L'AP revoca la SJPI i desestima la

demanda. El TS confirma la SAP: la part actora no ha provat que la causa originària de l'explosió fos l'estat de l'ampolla de gas subministrada per S., S.A. La responsabilitat per productes defectuosos no implica que, pel mer fet del subministrament, l'empresa subministradora sigui responsable dels danys causats (arts. 25 i 26 LGDCU).

Joguines

114.SAP Cáceres 18.4.02 (AC 2002, 30; MP: Juan Francisco Bote Saavedra). *José Ángel T. c. José Marcos M. C., "Almacenes Sarti, S.L.", i "Alicantina de Juguetes, S.L."*. El 13.11.98 l'actor, de 27 anys d'edat, jugava amb la seva filla a casa dels seus sogres quan activà un io-io lluminós, model "Silvadiscos" que l'àvia havia regalat a la néta, el qual esclatà i es descompongué en petits trossos, un dels quals s'introduí a l'ull dret de l'actor i li'n causà la pèrdua de visió. El JPI desestima la demanda de 12.000.000 ptes. en no provar-se la relació causal. L'AP estima el recurs d'apel·lació i condemna el titular de l'establiment on es vengué la joguina, l'empresa majorista que li subministrà i el fabricant, a pagar solidàriament la indemnització sol·licitada. S'aplica la Llei 22/94. La joguina era un producte defectuós perquè els seus components no reunien els requisits legals (les instruccions d'ús figuraven en una llengua diferent de l'espanyol). No es pot exigir a l'actor una prova diabòlica: per provar la relació de causalitat és suficient la narració que fa l'actor de com es produí l'accident, ja que des del començament es mantení aquesta versió, que coincideix amb la de la seva sogra, present en el moment de l'accident.

Maquinària

115.STS, 1a, 14.10.72 (RAJ 1972, 4004; MP: Manuel González Alegre y Bernardo). *Prudencio M. G. c. Juan i Teodoro Kutz, S.A. i Cervezas "El León"*. El 3.8.1969, el funcionament irregular d'un aparell per servir cervesa provocà una explosió, que causà ferides greus a l'actor, propietari del bar. El TS confirma les sentències estimatòries de la instància per les quals es condemna els demandats a pagar 750.000 ptes.

116.STS, 1a, 21.6.96 (RAJ 1996, 6712; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *José Ramón I. M. c. Industrias Rogen, S.A. i Recambios Egido, S.A.* L'actor, mecànic, perdé el dit índex en utilitzar una clau fabricada per *Industrias Rogen, S.A.* La víctima havia adaptat un allargament a l'eina i, conseqüentment, l'havia descompensat. Reclama 6.300.000 ptes. en considerar que l'esmentada clau patia defectes de fabricació que la feien inhàbil per al seu destí. La seva pretensió és desestimada tant a la instància com pel TS conforme a la LGDCU: l'actuació de la víctima interromp el nexa causal.

117.STS, 1a, 3.12.97 (RAJ 1997, 8722; MP: Ignacio Sierra Gil de la Cuesta). *Miguel G. de A. L. c. Robert Bosch Comercial Espanyola, S.A.* L'actor perdé la visió d'un ull com a conseqüència de la utilització d'una màquina importada per la demandada i sol·licità 15.000.000 ptes. La màquina no s'acompanyava de la informació suficient per a la seva adequada utilització. El JPI desestima la demanda. L'AP estima el recurs d'apel·lació de l'actor, revoca la SJPI i condemna la demandada a pagar 10.000.000 ptes. El TS desestima el recurs de cassació i estableix la falta d'informació al producte com a causa de l'accident.

Materials de construcció

118.SAP Albacete 16.4.98 (AC 1998, 936; MP: Francisco Espinosa Serrano). *Catalina P. F. i Montserrat C. M. c. Vitris Aiora, S.L. (fabricant)*. Les teules comprades per les actores a «Derivados» de la «Construcción Oliveras, S.L.», a qui subministrava l'empresa demandada, es trencaren per la manca de resistència a les glaçades, quan els fulletons publicitaris de l'empresa fabricant garantien que no es gelaven ni trencaven amb facilitat. El JPI estima la demanda i condemna la demandada a pagar 4.358.970 ptes.,

quantitat que cobreix el valor de les teules i el cost d'instal·lar a la teulada un sistema de seguretat per a obrers. L'AP desestima el recurs d'apel·lació del fabricant i confirma la SJPI: no es pot estimar l'excepció de falta de litisconsorci passiu necessari, perquè la responsabilitat de fabricants i subministradors d'acord amb l'art. 27 LGDCU és solidària (F. D. 1r).

119.SAP Astúries 18.1.00 (AC 2000, 212; Guillermo Sacristán Represa). *Comunitat de Propietaris de l'edifici "Las Gaviotas" c. Julio Luis R. B. i altres*. Defectes constructius a l'edifici de l'actora "Las Gaviotas" consistents en què els revoltons del forjat no absorbien correctament la humitat, raó per la qual es desprenien juntament amb el sostre que hi estava unit. El JPI condemna els quatre arquitectes tècnics demandats a executar les obres de reparació i esmena dels defectes i a pagar 582.430 ptes. L'AP desestima el recurs d'apel·lació de l'actora relatiu a l'acció decennal de l'art. 1591 CC, exercitada contra els arquitectes tècnics demandats en relació als defectes existents als revoltons ceràmics del forjat exclusivament. L'AP estima la falta de legitimitació passiva dels demandats, doncs el vici es presenta no en la falta de control de materials, sinó en la defectuosa fabricació dels revoltons, «*derivando la posible responsabilidad hacia los artifices de la misma a través de la Ley 22/1994*», però no cap als arquitectes tècnics (F. D. 2n).

Medicaments⁵

120.STS, 1a, 25.1.97⁶ (RAJ 1997, 155; MP: Román García Varela). *Atiliano L. P. c. María Luisa J. G., Institut Nacional de la Salut i Instituto Social de la Marina*. Ada P. L. morí a conseqüència de l'administració d'un medicament («Buscapina Compositum») genèricament indicat per a la malaltia que patia (forts dolors intestinals), degut a una complicació originada per incompatibilitat entre el medicament i una al·lèrgia de tipus asmàtic de la malalta a certs medicaments. En el moment dels fets (1987) no apareixia als prospectes del medicament la necessitat d'adoptar certes precaucions en la seva administració a pacients amb asma bronquial, circumstància que sí es feu constar molt poc temps després (25.10.1988). Atiliano L. P., vidu d'Ada P. L., en nom seu i en representació de la seva filla menor d'edat reclama, entre d'altres peticions, 18.000.000 ptes. El JPI i l'AP desestimen la demanda. El TS desestima el recurs de cassació amb base en el compliment de la *lex artis ad hoc* per part de la doctora i en la falta de negligència de les entitats demandades.

121.SAP Balears, 9.6.97 (AC 1997, 1392; MP: Guillermo Rosselló Llaneras). *Ina R. c. Carlos, ginecòleg, i C., S.A. de Seguros Generales*. L'11.1.1989 el ginecòleg demandat administrà a l'actora, embarassada de 9-10 setmanes, "Profinix", anticonceptiu oral, durant dos mesos, sense prèvia comprovació del seu possible estat de gestació i sense que consti que la pacient, auxiliar de farmàcia, l'advertí d'aquest fet. L'11.8.1989 l'actora donà a llum un nen amb la "síndrome polimalformativa de Vater" que implica anomalies vertebrals, anals, traqueals, esofàgiques, radials i renals. L'actora, en nom seu i en el del seu fill menor, sol·licita una indemnització 140.000.000 ptes. El JPI i l'AP desestimen la demanda: si bé hi ha concurrència de culpes entre el metge, que emeté un diagnòstic equivocat en no detectar l'embaràs, i la pacient, que no l'alertà d'aquest fet, falta la relació de causalitat entre la presa del medicament i les malformacions. Aquestes tingueren lloc durant les 8 primeres setmanes de gestació i el medicament li fou prescrit amb posterioritat. A més, no s'ha pogut demostrar que els actius que componen la fórmula "Profinix" incrementen estadísticament el risc de malformacions fetals de cap tipus durant l'embaràs (F.D. 2n i 3r).

122.STS, 1a, 14.7.97 (RAJ 1997, 5466; MP: Román García Varela). *Francisca C. G. c. Pedro Jesús B. G., Hospital Virgen del Rocío i Servicio Andaluz de Salud*. L'infermer demandat injectà «Valimar» a l'actora per via arterial, quan hauria d'haver-ho fet per via intravenosa. Això determinà l'aparició de gangrena i la conseqüent amputació de dos dits. La pretensió de l'actora fou estimada per la sentència del JPI, que fou revocada en part per

⁵ Per als casos de contagi del VIH o del VHC per transfusions de sang o per ús d'hemoderivats, vegeu Joan C. SEUBA TORREBLANCA, *Sangre contaminada, responsabilidad civil y ayudas públicas*, Civitas, Madrid, 2002.

⁶ Sentència comentada per Ainhoa GUTIÉRREZ BARRENENGOA, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 44, abril – agost 1997, pàgs. 575- 583.

l'AP en el sentit d'absoldre l'Hospital. El Servicio Andaluz de Salud interposà recurs de cassació, que fou desestimat pel TS: el dany patit per l'actora és imputable a l'ús incorrecte del producte.

- 123.SAP València, 22.11.97. MP: José Martínez Fernández. *Luis César Martínez Cruz c. Juan Mariano Valles Pinazo, Mapfre, Cía de Seguros, Allianz Ras, S.A., Smithkline Beecham Pharmaceuticals Espanya, S.A. i Air Europe*. L'agost de 1991, el metge codemandat diagnosticà a l'actor una paranoia de tipus delirant, raó per la qual li prescriví el fàrmac «Eskazine, 5 mg». Dues setmanes després, en agreujar-se la situació del pacient, fou ingressat a l'Hospital Clínic de València, on li fou apreciada la síndrome neurolèptica maligna, de la que li ha quedat com a seqüela una tetraplègia flàccida. El prospecte del medicament no contenia informació concreta sobre la possibilitat d'aparició de la síndrome en qüestió. El JPI estima parcialment la demanda i condemna solidàriament l'empresa fabricant, Smithkline Beecham Pharmaceuticals Espanya, S.A. i la seva asseguradora, Air Europe, a pagar una pensió vitalícia amb efectes retroactius des del mes d'agost de 1991, que haurà d'incloure el cost d'una tercera persona durant les 24 hores del dia i la quantia de la qual s'establirà en fase d'execució de sentència. L'AP estimà parcialment el recurs d'apel·lació dels condemnats en el sentit de fixar el límit inicial per a la percepció de la indemnització a la declaració judicial de responsabilitat d'acord amb l'art. 29 LGDCU, és a dir, en la data de la sentència d'instància (20.5.1996). Segons la prova pericial practicada, tots els neurolèptics, com l'Escazine, poden produir la síndrome neurolèptica maligna, sigui quina sigui la seva dosificació però, malgrat les conseqüències greus que pugui produir en casos molt aïllats, no es pot prescindir del seu ús, «perquè el benefici terapèutic que produeix fa inclinar la balança a favor seu (...)» (F. D. 4t). L'AP difereix de la SJPI en el fonament de la responsabilitat del laboratori fabricant: si bé el JPI establia l'obligació de respondre per abstenir-se de comunicar al públic els perills que el producte entranya amb base en l'art. 26 LGDCU, l'AP estableix la responsabilitat objectiva del laboratori en base a l'art. 28 LGDCU.
- 124.SAP Ourense 6.4.99 (AC 1999, 741; MP: Abel Carvajales Santa Eufemia). *Luciano D. V. c. Fernando F. de V., Servicio Galego de Saúde, Laboratorios Viñas, S.A. i Ministeri de Sanitat i Consum*. Degut a un quadre de dolor en un membre superior Luciano D. V. anà a la consulta del metge (18.5.1992), que li diagnosticà neuritis radial i li prescriví «Neurotal Forte» per a la seva curació. Després del tractament, el pacient patí la Síndrome Guillain-Barré. L'abril de 1993 el Ministeri de Sanitat i Consum suspengué temporalment el medicament i indicà que s'hauria de fer constar al prospecte: «no s'han descrit símptomes d'intoxicació» i «s'ha involucrat l'administració de Neurotal en l'aparició de la Síndrome Guillain-Barré, encara que no se n'ha demostrat la relació causal». El JPI desestima les demandes acumulades i absol els demandats. L'AP confirma la SJPI: no ha quedat acreditat que la causa de la síndrome fos ni el diagnòstic suposadament erroni ni el propi fàrmac prescrit. D'una banda, el diagnòstic i el tractament efectuat pel traumatòleg demandat foren encertats i conformes a la *lex artis ad hoc* i, d'altra banda, no s'ha pogut demostrar la incidència dels gangliòsids (principi actiu del Neurotal) en l'aparició de la Síndrome, l'origen de la qual continua essent desconegut per la medicina. No és possible apreciar la concurrència de responsabilitat culposa de cap dels demandats a la causació de la malaltia de l'actor [atenció amb l'afegiment que es fa al fabricant: ha observat en l'elaboració i comercialització de Neuronal Forte la reglamentació de la seva correcta fabricació i distribució, d'acord amb la seva naturalesa i finalitat, i ha donat informació completa sobre la seva singularitat (F. D. 3r)]
- 125.STS, 1a, 5.10.99 (RAJ 1999, 7853; MP: Xavier O'Callaghan Muñoz). *José Joaquín Orera Hernández c. ICN-Hubber*. L'actor havia estat tractat medicament, el 1986, amb plasma sanguini (fibrinogen) infectat amb el VHC i havia contret la malaltia. El 1993, l'actor sol·licità al laboratori demandat 435.000.000 ptes. El JPI i l'AP desestimen la demanda. El TS estima el recurs de cassació de l'actor i condemna el laboratori demandat a pagar 50.000.000 ptes. amb base en l'art. 28 LGDCU: provat el defecte en el producte farmacèutic i la relació de causalitat entre aquest i els danys patits per l'actor, cal concloure la responsabilitat objectiva del laboratori farmacèutic (F. D. 2n).
- 126.STS, 2a, 9.3.00 (RJ 2000, 1183; MP: Enrique Abad Fernández). *Julio G. A. i Concepción P. G. c. Ana María C. R. i Mapfre Industrial, S.A.* El fill dels actors, Onésimo G. P, de 34 anys d'edat, que patia asma bronquial i era al·lèrgic a l'aspirina, morí per aturada cardiorespiratòria després d'administrar-se un supositori de "Voltarén" (antiinflamatori), prescrit per la metgessa imputada, que l'havia atès a Urgències per

un atac de lumbociàtica. La metgessa, que fou informada pel pacient i el seu pare de la malaltia que el primer patia, preguntà si tenia al·lèrgia a algun medicament i obtingué una resposta negativa. El medicament presentava contraindicacions en malalts amb asma bronquial que prèviament haguéssin presentat quadres d'intolerància a antiinflamatoris no esteroides i aspirina. L'AP condemna Ana Maria C. R. com a autora d'una falta d'imprudència lleu amb resultat de mort (art. 586 bis CP 1973) i a indemnitzar els querellants amb 20.000.000 ptes., quantitat de què respon solidàriament i fins al límit de l'assegurança concertada amb Mapfre i, subsidiàriament, l'Institut nacional de la Salut. El TS desestima el recurs de cassació interposat per la condemnada: *«dada la enfermedad que padecía Onésimo G. P. y las graves consecuencias que el medicamento podía suponer para pacientes de esta naturaleza, el interrogatorio sobre estos extremos debió ser más completo e intenso»* (F. D. 1r).

127.SAN, 3a, 15.3.00 (JUR 2000, 157241; MP: Juan Pedro Quintana Carretero). *Wladimiro Ros Caracena c. Ministerio de Sanitat i Consum*. L'actor, de 58 anys d'edat, patí seqüeles consistents en la pèrdua auditiva bilateral a conseqüència del consum del fàrmac "Amikacina" subministrat a l'Hospital Doce de Octubre de Madrid per la curació de les malalties que patia. L'AN estima el recurs enfront de la desestimació presumpta del Ministeri de Sanitat i Consum i rebaixa la indemnització sol·licitada de 15.000.000 ptes. a 4.000.000 ptes. L'Administració és responsable per funcionament anormal dels serveis públics, ja que sense existir constància de què fos imprescindible el tractament farmacològic empleat i constant que els efectes secundaris nocius de l'esmentat tractament eren previsibles i evitables, els metges no dugueren a terme un seguiment de tals efectes nocius per a la capacitat auditiva del pacient que els hagués advertit de la necessitat d'alterar el tractament mèdic i així evitar-ne les lesions auditives (F. D. 4t).

128.SAP Osca 18.4.00 (AC 2000, 1214; MP: Santiago Serena Puig). *Elena B. B. c. Rhône Poulenc Rorer, S.A.* La demandant, operada de tiroide el 1980 i 1988, consumia Levothroid 100, que és un medicament fabricat per la demandada destinat a suplir la carència de les hormones que segrega la glàndula tiroide. A finals de 1995, la demandada canvià de subministrador de la matèria prima per l'elaboració de l'esmentat medicament. L'actora sostenia que els nous productes li havien provocat un trastorn hormonal. L'AP confirma la sentència desestimària del JPI, en no haver demostrat l'actora la relació causal entre els nous productes i la lesió. No consta la quantia sol·licitada.

129.SAP Balears 19.7.00 (JUR 2000, 296591; MP: Miguel Ángel Aguiló Monjo). *Catalina S. B. c. Laboratorios Pharma, S.A. (actualment Novartis Farmacèutica, S.A.) i Raimundo R. R.* L'actora patí una malaltia consistent en l'alteració o privació del sentit del gust (2.4.1997) a causa del consum del medicament "Lamisil" (terbinafina), prescrit per tractar un trastorn dèrmic sota una ungla. En la fitxa tècnica del medicament i en el Vademècum s'advertia que en rares ocasions (entre el 0,02% i l'1% dels qui estan sota aquest tractament) "Lamisil" podia causar la malaltia esmentada, però no ho feia el prospecte. El JPI desestima la demanda. L'AP estima parcialment el recurs d'apel·lació de l'actora: confirma l'absolució del dermatòleg codemandat i condemna el laboratori farmacèutic a pagar a l'actora 750.000 ptes. Segons l'AP, l'abast del deure d'informació del metge consisteix a advertir el consumidor de les reaccions adverses més freqüents o demostrades al llarg de la seva experiència, de manera que, en el cas, el metge actuà conforme la *lex artis ad hoc* (F. D. 4t). Pel contrari, la responsabilitat del laboratori es fonamenta en l'art. 28 LGDCU, que exigeix la prova del dany i la seva relació de causalitat amb l'ús correcte del medicament; extrems que han estat degudament acreditats per l'actora (F. D. 7è).

130.STS, 1a, 4.4.01 (RAJ 2001, 4781; MP: José Manuel Martínez-Pereda Rodríguez). *Ángel C. N. c. Servei Valencià de Salut, Azmi A. N., Francisco J. Z i José S. T.* La filla de l'actor, Anabel C. N., de gairebé tres anys d'edat, patí una broncopatia obstructiva, per a la qual el pediatra Azmi A. N. prescrivé vuit injectables de Combitorax, antibiòtic (en dues preses de quatre injectables cadascuna). Al final del prospecte del medicament s'advertia que no s'havia d'administrar a pacients menors de dos anys i mig d'edat. A conseqüència del consum del medicament la menor patí una lesió del nervi ciàtic dret. L'actor sol·licita per a la seva filla 10.000.000 ptes. El JPI desestima la demanda. L'AP d'Alacant revoca la SJPI i condemna els demandats a pagar solidàriament 8.000.000 ptes. a la menor. El TS, d'una banda, estima parcialment el recurs de cassació

interposat pel metge i els dos infermers demandats, en el sentit d'absoldre a aquests últims: les lesions causades a la menor no foren causades per una injecció incorrecta del medicament, raó que determina la falta de negligència en la seva actuació. Pel contrari, «[l]a conducta del médico debe reputarse de poco diligente al mandar ocho inyecciones a una menor de tres años, cuando una sola estaba contraindicada por el prospecto –y por la ficha técnica- a una menor de dos años y medio» (F. D. 4t). El TS desestima el recurs de cassació interposat per l'Administració: una vegada declarada la responsabilitat del metge de l'hospital públic on fou atesa la menor, esdevé responsable el Servei Valencià de Salut (F. D. 5è).

131.SAN, 3a, 6.3.02 (Diari mèdic 26.4.2002; MP: Juan Carlos Fernández d'Aguirre). *Rosa E. C. c. Ministeri de Sanitat i Consum i INSALUD*. Cas DES espanyol. El febrer de 1971, al Centre Ginecològic Llatjós, es prescrigué a l'actora, gestant amb risc d'avortament, el medicament "Protectona", fàrmac preventiu d'avortament a la composició del qual es troba el principi actiu «dietilestilbestrol». Disset anys després del part (febrer de 1988) la filla de l'actora anà al metge per irregularitats a la menstruació. El 24.11.1989 se li diagnosticà un adenocarcinoma de cèl·lules clares de vagina. Després de ser sotmesa a diverses exploracions i intervencions a l'estranger, morí el juny de 1997. El Ministeri de Sanitat i Consum denega la reclamació de responsabilitat patrimonial de l'Administració mitjançant Resolució de 18.1.2000. L'actora reclama en seu judicial 300.000.000 ptes. L'AN desestima el recurs contenciós-administratiu amb basa en l'exoneració pels riscos de desenvolupament prevista a l'art. 141.1 Llei 30/1992: en el moment en què la pacient ingerí el fàrmac l'estat dels coneixements científics a Espanya no permetia conèixer els efectes negatius associats a aquest. Així, si bé la ingesta del fàrmac pogué ser causa eficient del desenvolupament de la malaltia, el dany no pot ser imputat a l'Administració (F. D. 5è i 6è apt. d). En tot cas, assenyala l'AN, la retirada tardana del medicament per l'Administració podria donar lloc, si escau, a una altra o unes altres responsabilitats (F. D. 6è apt. c).

Medicaments veterinaris

132.STS, 1a, 16.6.45 (RAJ 1945, 705 i 705 bis; Col·lecció Legislativa, Jurisprudència Civil, juny de 1945, núm. 16, ps. 300-13; MP: Celestino Valledor). *Ramón Fernández de Córdoba i Ramón Zarco del Valle, Marqués de Zarcos c. Huberto Sánchez Tabernero i La Química Comercial i Farmacéutica, S.A.* L'administració a bestiar boví de la "vacuna única anticarbuncosa Bayer" als laboratoris del demandat provocà la mort dels animals. El JPI condemna el laboratori al pagament dels animals morts; l'AP aprecia l'excepció d'incompetència de jurisdicció, per considerar que devia conèixer del cas a la contenciosa-administrativa. La Sala Civil del Tribunal Suprem es considera competent però desestima la pretensió en no haver-se acreditat la relació de causalitat entre l'administració de la vacuna i la mort dels animals.

133.STS, 1a, 1.12.80 (RAJ 1980, 4731; MP: Andrés Gallardo Ros). *Vicenta A. D. i Alberto S. F. c. Félix M. S.* Mort de caps de bestiar per compost farmacèutic defectuós. El JPI i l'AP estimen la demanda. El TS confirma les sentències de les instàncies: el veterinari que assistí els caps de bestiar és responsable en no advertir el mal estat del medicament utilitzat. No consten quanties.

134.STS, 1a, 26.3.82 (La Ley 1982, 2153; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Doroteo c. Entitat Industrial X, S.A.* Corrector vitamínic mineral pel bestiar que resultà perjudicial per l'estat de salut dels animals i que, en alguns casos, provocà la mort. Responsabilitat de la demandada per un total a determinar en execució de sentència.

135.SAP Lleida, 17.12.98 (AC 1998, 8171; MP: Antoni Vaquer Aloy). *Lluís Ramón R. M. c. Jaume R. P. i Caja de Previsión (avui, Aegon)*. El 14.9.1998 la gossa de l'actor morí després de l'administració per part del seu veterinari de 4 dosis d'un producte avortiu, "Estrogen Neosan", sense visitar l'animal i, per tant, sense comprovar si estava prenyada. El JPI i l'AP desestimen la demanda: si bé es considera provada la conducta negligent del veterinari en tant que la dosi subministrada fou excessiva, la relació de

causalitat entre el medicament i la mort de l'animal fou interrompuda per la passivitat de l'actor a l'hora de comunicar les reaccions adverses que patia l'animal des que li administraren el medicament i a l'hora d'acudir a una clínica veterinària (F. D. 3r).

Mobiliari

136.STS, 1a, 26.1.90 (RAJ 1990, 69; MP: Jaime Santos Briz). *Juan M. G. i María M. V. c. Industrias Romi, S.A. (fabricant), Jorge M. B. (instal·lador) i María T. I. (venedora)*. Mort del fill dels actors per electrocució en tocar l'**armari de bany** mentre es dutxava. L'armari esmentat, fabricat per Romi, S.A. i instal·lat per Jorge M. B. per encàrrec de la venedora, tenia un defecte de fabricació: un cable estava desproveït de protecció, a causa d'un pinçament, per la qual cosa l'armari era conductor d'electricitat. El JPI condemna *Romi, S.A.* i *María T.I.* a pagar solidàriament 3.000.000 ptes. i absol l'instal·lador. L'AP i el TS confirmen la SJPI: la venedora respon conforme l'art. 1902 per la venda de l'armari; conforme l'art. 1903 CC, per l'acte realitzat pel seu dependent (Jorge M. B.) i també resta subjecta a la responsabilitat per risc, per haver posat en circulació un moble susceptible de causar danys.

137.STS, 1a, 25.6.96⁷ (RAJ 1996, 4853; MP: Alfonso Barcalá i Trillo-Figueroa). *Arsenio R. V. c. Hiperbebé, Roma 40-Bebés (venedora) i Cunitor, S.A. (fabricant)* La filla de l'actor, de sis mesos d'edat, morí per asfíxia en quedar atrapada entre els barrots del **bressol**. El pare reclama 10.000.000 ptes. El JPI estima parcialment la demanda i condemna els demandats a pagar 6 milions de ptes. L'AP confirma la SJPI excepte en la quantia de la indemnització, que redueix a 3.000.000 ptes. El TS desestima els recursos de cassació interposats per actor i demandats i aprecia concurrència de culpes. El defecte de fabricació del bressol (*rectius*, defecte de disseny) consistent en no guardar entre els seus barrots la distància adequada, hauria d'haver estat percebut tant pel fabricant com pel venedor (art. 1902 CC i arts. 25 i s. LGDCU). Tanmateix, s'aprecia una certa negligència per part dels familiars.

138.SAP Barcelona 23.4.99 (RGD núms. 664-665, gener - febrer 2000, ps. 1289-1291). L'actora, mentre seia a una **cadira** fabricada pel demandat, caigué a terra a conseqüència de la ruptura de dues de les potes, i li causà una sèrie de lesions (no consten). El JPI i l'AP estimen la demanda (no consta indemnització) conforme la Llei 22/1994: «sólo un defecto de fabricación puede ser la causa de la inesperada rotura de dos de las patas de una silla» (FD 2n.3 *in fine*).

139.SAP Balears Civil 28.3.00 (El Derecho 18237, MP: Miguel Ángel Aguiló Monjo). *Antonio i Antonia c. Manufactures A., SA i Seguros M., SA*. L'abril de 1997, la filla dels actors, de 3 anys, vigilada per una tieta, intentà incorporar-se a una **cadira** tipus «director», que es plegà de forma brusca, li agafà el dit índex i li amputà part d'aquest. El JPI estima parcialment la demanda i estableix una indemnització d'1.183.213 ptes. L'AP desestima el recurs interposat per Seguros M., SA i confirma la SJPI, d'acord amb els arts. 3.1 i 9 de la Llei 22/1994: a) la cadira no complia amb el criteri de les expectatives raonables del consumidor, ja que li mancava un assegurador d'inici de plegament, les varetes tenien els cantells esmolats i, a més, podia bolcar amb facilitat; b) la utilització per la menor respon a un ús raonablement previsible; i c) l'AP confirma una reducció de la indemnització del 15 % en apreciar una mínima falta d'atenció en la tieta que cuidava de la menor.

140.STS, 1a, 2.4.02 (El Derecho 2002/5733; MP: Román García Varela). *Royal Insurance Espanya, S.A., Compañía de Seguros y Reaseguros i Francisco Javier G. L. c. José Nabona, S.A., Sayper Decoració i Electricitat Sant Mateu, S.L.* El pis de Francisco patí greus danys a conseqüència d'un incendi que, segons els actors, s'originà en una **banyera d'hidromassatge**. El JPI i l'AP desestimen la demanda. El TS desestima el recurs de

⁷ Sentència comentada per Rodrigo BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 42, setembre - desembre 1996, pàgs. 1197-1210.

cassació: l'AP accepta que la banyera no funcionava correctament i que fou reparada en diverses ocasions, però d'aquí no es dedueix la pretesa responsabilitat dels demandats basada en la defectuosa fabricació i instal·lació de la banyera. Els actors no instaren una reclamació derivada del funcionament incorrecte de la banyera, sinó una de danys derivats d'un incendi. Com que es desconeix l'origen d'aquest, ha d'absoldre's els demandats.

Pirotècnia

141.STS, 1a, 14.10.61 (RAJ 1961, 3299; MP: Francisco Eyré Varela). *Nicolás C. C. c. Miguel P. S. i Companyia d'Assegurances "Fides"*. La filla de l'actor perdé la visió d'un ull per l'explosió, al terra, d'un coet. L'actor sol·licita 100.000 ptes. per la lesió i el rescabament de les despeses sanitàries. El JPI condemna el fabricant i, subsidiàriament, l'asseguradora, a pagar 60.000 ptes. per la lesió i 7.500 ptes. per les despeses mèdiques. L'AP revoca la SJPI i absol el demandat. El TS revoca la SAP i confirma la del JPI amb base en l'art. 1902 CC i en la teoria de creació de risc.

142.STS, 1a, 5.10.83 (RAJ 1983, 5230; MP: José Beltrán de Heredia i Castaño). *Teodoro B. R. c. Pirotecnica Zaragozana, S.A. i Cooperativas del Campo San Francisco de Bardena del Caudillo*. L'actor perdé un ull a causa de l'explosió d'un coet, les instruccions d'ús del qual no havia observat. L'actor sol·licita 1.000.000 ptes. El JPI condemna la pirotècnica al pagament de 700.000 ptes. L'AP estima el recurs interposat per la condemnada i l'absol. El TS desestima el recurs de l'actor conforme l'art. 1902, perquè no concorre negligència de la demandada.

143.STS, 1a, 25.3.91 (RAJ 1991, 2443; MP: Eduardo Fernández-Cid de Temes). *Agapito P. M. c. Ajuntament d'Arrigorriaga, Comissió de Festes del barri per a l'any 1984, Eustaquio A. E. (fabricant) i Mapfre Industrial, S.A.* L'actor patí lesions en una mà i la pèrdua de tres dits a conseqüència de l'explosió d'un coet quan encengué la metxa. L'actor sol·licita 20.000.000 ptes. El JPI condemna l'Ajuntament i la Comissió al pagament de 8.000.000 ptes. L'AP revoca la SJPI i condemna els quatre demandats al pagament de 18.000.000 ptes. El TS desestima els recursos de cassació de l'Ajuntament i Mapfre. S'aprecia concurrència de culpes entre fabricant i víctima. Per la seva banda, l'Ajuntament respon per tolerar la manipulació de coets per una persona inexperta (culpa *in vigilando*).

144.STS, 1a, 11.12.96 (RAJ 1996, 9015; La Ley 1997, 348; MP: Gumersindo Burgos i Pérez d'Andrade). *Martín P. R. c. Ajuntament de la Anteiglesia de Erandio, Pirotècnica Astondoa, S.A. i Judith S. G. (venedora)*. Quatre menors d'edat (13 anys) compraren artificis pirotècnics de la Classe I. Quan, al pati del col·legi, encengueren un dels artificis, sortiren corrent tots els nois menys un, que patí greus danys en un ull causats per l'explosió. El JPI i l'AP desestimen la demanda. El TS confirma les sentències d'instància conforme l'art. 1902 CC: concorre culpa exclusiva de la víctima.

145.STS, 1a, 21.4.98 (RAJ 1998, 2512; MP: Pedro González Poveda). *Manuel R. A. i Estrella A. A. c. Ajuntament de Forcarey, Manuel C. R. (encarregat dels focs d'artifici), Compañía de Seguros AGF i altres persones desconegudes*. El fill dels actors, de 13 anys d'edat, havia recollit un artefacte pirotècnic un dia de festes municipals i l'havia guardat durant més de 15 dies. Quan anava a ensenyar-lo a un amic, explotà i li causà greus lesions, que el deixaren en situació d'invalidesa. Els pares reclamen 70.000.000 ptes. El JPI aprecia concurrència de culpes i condemna l'Ajuntament, l'encarregat dels focs i l'asseguradora al pagament de 28.000.000 ptes. L'AP confirma la SJPI, excepte en la quantia de la indemnització, que rebaixa a 25.000.000 ptes. El TS estima el recurs de

cassació de l'Ajuntament, que és absolut per falta de relació de causalitat, i desestima el dels altres dos condemnats en l'instància. L'encarregat dels focs fou negligent perquè no comprovà que tots els artefactes llançats havien explotat (art. 1902 CC).

- 146.SAP Barcelona 27.6.00 (JUR 2000, 284321; MP: José Luis Concepción Rodríguez). *G. S. P. (perjudicada) c. G., S.A., distribuïdor, i D. A.P.C., venedor*. El 23.6.1995 l'actora, de 30 anys d'edat, patí la perforació del globus ocular a conseqüència de l'explosió d'un petard llançat pel seu marit des de la vorera situada sota la finestra de casa seva, on es trobava l'actora. L'AP confirma la SJPI desestimària de la demanda. La infracció del deure d'informació al·legada per l'actora amb base en l'art. 13 LGDCU - absència a l'envàs de l'advertència relativa a la distància de seguretat aconsellada després d'encendre la metxa del petard- no pot fonamentar la responsabilitat dels demandats, ja que falta la prova de la incidència d'aquesta infracció en el resultat danyós (F. D. 4t). Tanmateix, tampoc no es pot fonamentar la responsabilitat en l'existència d'un defecte en el petard conforme l'art. 3 Llei 22/1994, perquè l'actora no ha provat ni la realitat del defecte al·legat ni la relació de causalitat entre aquest i el dany patit (art. 5 Llei 22/1994) -F. D. 5è-.
- 147.SAP Jaén 20.11.01 (JUR 2001, 30937; MP: José Caliz Covalada). *Inocente O. V. c. Pirotecnia Zaragozana S.A. i altres*. El 17.9.1994, l'actor patí lesions a la mà esquerra a conseqüència de l'explosió d'un coet en l'instant en què intentà disparar-lo. L'actor sol·licita 20.000.000 ptes. El JPI i l'AP desestimen la demanda. L'AP confirma l'excepció de falta de legitimació passiva dels venedors del coet apreciada pel JPI, perquè la responsabilitat dels comerciants venedors no pot comprendre o cobrir la possible negligència del fabricant identificat d'un producte defectuós (F. D. 1r). Tampoc no pot estimar-se l'acció enfront del fabricant demandat perquè l'actor no ha provat que la causa de l'explosió instantània del coet fos l'existència d'un defecte al producte (arts. 3.1 i 5 Llei 22/1994). De les proves practicades, tant el JPI com l'AP conclouen que fou la pròpia conducta de la víctima, en retenir el material explosiu a la seva mà més temps del convenient, la que provocà l'accident. Tanmateix, l'AP adverteix que, tractant-se d'elements de risc, no basta amb l'adopció d'una diligència mitjana, sinó que és necessari exhaurir la cura que resulti adequada als deures propis en la disposició i manipulació d'un mecanisme perillós (F. D. 3r).

Productes químics

- 148.STS, 1a, 29.5.93 (RAJ 1993, 4052; MP: Pedro González Poveda). *Casilda D. B. c. Comercial Farmacéutica Castellana, S.A. (fabricant) i Ridruejo Hermanos, S.L. (distribuïdor)*. L'actora obrí una ampolla de benzè nitració a la cuina per netejar la roba mentre hi tenia encesos els fogons, la qual cosa donà lloc a què, en vessar-se el líquid sobre el terra i sobre les robes de l'actora, es produís un incendi que li causà danys personals i materials (no consten). A l'etiqueta de l'envàs es feia constar que es tractava d'un producte inflamable i tòxic, però s'hi ometia que la substància química continguda no era apta per a l'ús domèstic. El JPI i l'AP desestimen la demanda. El TS estima el recurs de cassació de l'actora, estima la demanda, condemna el fabricant a pagar 1.100.000 ptes. i absol la distribuïdora. El TS aprecia concurrència de culpes. L'actora manipulà l'ampolla prop dels fogons encesos de la cuina en contra de la prohibició expressa continguda en l'etiqueta i el fabricant ometé una informació necessària per al públic.
- 149.SAP Jaén 30.3.2000 (El Derecho 24025, MP: Lourdes Molina Romero). *José i Nicolasa c. Sebastián*. L'abril de 1997 es produí un incendi al voladís posterior del domicili dels actors, que fou atribuït per aquests a un sac de carbonissa, fabricat i venut pel demandat. L'AP, amb base en els arts. 3.2 i 5 de la Llei 22/1994, confirma la SJPI desestimària de la demanda: no es provà ni el defecte (que la carbonissa no estigués totalment apagada) ni la relació de causalitat.
- 150.STS, 1a, 22.5.01⁸ (RAJ 2001, 6467; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Emilia N. C. c. Pérez*

⁸ Sentència comentada per Cristina LÓPEZ SÁNCHEZ, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 58, gener - març 2002, § 1571, pàgs. 215-227; Joan C. SEUBA, InDret 2/2002 (abril 2002), www.indret.com.

Navarro, S.L. (vendedora), Euroquem, S.A. (subministradora) i NCH Espanyola, S.A. (fabricant). L'actora patí danys (no consten) en utilitzar un producte industrial (àcid sulfúric concentrat) per a ús domèstic sense les mesures de protecció necessàries (caretas). A l'envàs del producte figurava un pictograma amb dues calaveres amb tèbies creuades per advertir de la perillositat del seu contingut. L'actora sol·licita 19.435.000 ptes. El JPI desestima la demanda perquè considera prescrita l'acció. L'AP condemna els demandats al pagament solidari de 2.173.000 ptes. El TS estima el recurs de cassació interposat per la fabricant i la distribuïdora. No existí defecte d'advertències. El dany es produí per la conducta negligent de la venedora que facilità a un particular un producte perillós sense advertir-lo sobre com manipular-lo ni sobre els mitjans de protecció.

151.SAP Barcelona 30.5.02 (DJA 14.11.02; MP: Immaculada Zapata Camacho). *F.V. c. Suarep i Lladó, S.A. (vendedora) i Chemvic, S.L. (distribuïdora).* El juliol de 1999, l'actor, lampista de professió, patí cremades (l'abast de les quals no s'especifica a la sentència) en usar sense guants un desembossador líquid compostat en un 95 per cent d'àcid sulfúric. El JPI absol la venedora final del producte i condemna la distribuïdora a pagar 5.385.396 ptes., quantia que redueix en un 10 per cent en apreciar culpa de la víctima. L'AP, en primer lloc, desestima el recurs interposat per l'actor que pretenia la condemna de la venedora: aquesta no tenia cap control sobre el producte, l'etiquetatge i l'envasament. En segon lloc, l'AP estima en part el recurs interposat per Chemvic, S. L. i aprecia que la víctima participà en un 25% en la causació del dany, per la qual cosa s'estableix una indemnització de 4.039.020 ptes. La condemna es basa en l'etiquetatge incorrecte del producte: ni s'advertia de forma suficient el risc d'explosió per contacte amb l'aigua, ni de la necessitat d'utilitzar ulleres i guants antiàcid especials, ni tampoc s'indicava la composició del producte. En el cas, s'apliquen indistintament la Llei 22/1994, la LGDCU i l'art. 1902 CC.

Productes químics per a plantacions agrícoles

Conservants

152.STS, 1a, 30.9.99 (RAJ 1999, 7848; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Mercedes R. R. c. Fortuna Agrícola, S.L.* L'actora comprà al comerciant Manuel R. S. el producte Sipcavit-1, que ell havia comprat a la demandada. El producte esmentat servia per a conservar la fruita un cop ja tallada ("fruits tardans") i no per ser aplicat als "fruits joves", com feu l'actora, fet que provocà la pèrdua de la seva collita de plàtans el 1982. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI i condemna el demandat a pagar 7.739.355 ptes. El TS estima el recurs de la demandada: el dany es deu exclusivament a l'actuació de la víctima, que no seguí les instruccions d'ús del producte (art. 25 LGDCU).

Herbicides

153.STS, 1a, 10.2.88 (RAJ 1988, 774; MP: Matías Malpica i González-Elipe). *Jorge A. M., José S. C., Pedro P. Z. c. Pascual A. P.* Els demandants perderen la collita de síndries a conseqüència d'aplicar un herbicida en la forma que havia indicat el venedor, sense seguir les instruccions d'ús de l'herbicida. Els demandants reclamen 5.100.000 ptes. Totes les instàncies jurisdiccionals desestimen la demanda, fonamentada en l'art. 1902 CC. No s'ha acreditat la relació causal entre l'actuació del demandat i el dany patit pels demandants ni que el producte venut fos l'utilitzat.

154.STS, 1a, 5.7.94 (RAJ 1994, 5602; MP: Jaime Santos Briz). *Julio Ll. Ll. c. Amalio Ll. A i Francisco M. Ch.* Els tarongers dels actors patiren danys a causa de la pulverització d'un herbicida pels demandats, que seguien un encàrrec de l'actor. El JPI condemna Amalio a pagar la quantitat que resulti en execució de sentència i absol l'altre codemandat. L'AP

confirma la SJPI. El TS confirma la SJPI: el demandat fou negligent perquè no distingí les varietats de tarongers i no respectà les advertències de les Autoritats Públiques sobre l'efecte de determinats herbicides en alguns tarongers.

155.SAP Valladolid 21.10.94 (AC 1994, 1744; MP: Miguel Ángel Sendino Sorres). *Societat Agrària de Transformació "Los Manolos" c. Ciba-Geigy, S.A., Winterthur Societat Suiïssa d'Assegurances i Zalsa Agroservicios, S.L.* L'herbicide "Codal", adquirit a Zalsa Agoservicios, S.L., causà danys a les collites de l'actor. El JPI condemna Ciba-Geigy, S.A. i l'asseguradora al pagament de 17.225.660 ptes. L'AP revoca la SJPI i absol les condemnades perquè no s'ha provat ni el defecte ni el dany (art. 1902 CC). La LGDC no és aplicable als que adquireixen el producte per utilitzar-ho en un procés empresarial.

Insecticides

156.STS, 1a, 20.10.83 (RAJ 1983, 5334; MP: Jaime Santos Briz). *Salustiano B. G. i altres c. Cyanamid Ibèrica, S.A. i Industrias Químicas Sepiol, S.A.* Els conreus dels actors patiren danys a conseqüència de l'aplicació del producte insecticide "Thimet 10%", granulat, a les seves finques. El prospecte del producte no esmentava la prohibició de posar en contacte el producte amb les llavors. Els actors sol·liciten indemnització pels danys causats i els beneficis deixats d'obtenir. El JPI estima la demanda i condemna els demandats a pagar solidàriament a cadascun dels actors, excepte a Silvino G. P., la quantitat resultant en execució de sentència. L'AP revoca la SJPI i redueix les indemnitzacions al 50% dels danys i perjudicis produïts. El TS confirma la SAP: la condemna dels demandats és correcta perquè "*o acompañaron las instrucciones imprescindibles para el manejo de una sustancia tóxica en algo grado, dejando de poner en conocimiento de los agricultores compradores del producto la forma de su uso correcto*" (Consideració 1°).

157.STS, 1a, 14.11.84⁹ (RAJ 1984, 5554; La Ley 1985, 5009; MP: Jaime de Castro García). *Nou agricultors c. C. Ibèrica, S.A. (fabricant). i Industrias Químicas S., S.A. (distribuïdora).* Els conreus de remolatxa dels actors patiren danys a causa de l'aplicació del producte "Thimet", nou al mercat. El JPI desestima la demanda. L'AP condemna les empreses al pagament de la quantitat que es determini en execució de sentència. El TS estima el recurs de cassació interposat per C. Ibèrica, S.A. Correspon condemnar la distribuïdora perquè no advertí als agricultors com havia d'utilitzar-se l'insecticide. Per la seva banda, s'ha d'absoldre la fabricant perquè advertí diligentment a la distribuïdora.

158.STS, 1a, 3.10.91 (RAJ 1991, 6902; La Ley 1992, 12088; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Joaquín A. I. c. Schering España, S.A.* Els llimoners de l'actor patiren danys a causa de l'ús d'un producte del demandat, el qual, segons les instruccions, era apte per a una determinada plaga quan, en realitat, no era així. L'actor reclama 16.669.294 ptes. El JPI estima íntegrament la demanda. L'AP confirma la SJPI, excepte en la quantia de la indemnització, que redueix a 8.352.000 ptes. El TS desestima el recurs de cassació de la demandada, estima el de l'actor i eleva la indemnització a 8.993.294 ptes.

159.STS, 1a, 31.7.97 (RAJ 1997, 5617; MP: Jesús Marina Martínez-Pardo). *Joaquín Emilio B. B. i altres c. Agrocros, S.A. i Cardona i Celma, S.L.* Els presseguers de l'actor patiren danys per l'aplicació d'un producte, l'etiqueta del qual no advertia de la prohibició d'utilitzar-lo en els arbres esmentats. El JPI i l'AP estimen la demanda amb fonament en l'art. 1902 CC i en la LGDCU (no s'indiquen quanties).

160.SAP Balears 30.3.01 (JUR 2001, 179396; ED 2001, 13621; AC 2001, @790; MP: Miguel Ángel Aguiló

⁹ Sentència comentada per José Gabriel STORCH DE GRACIA Y ASENSIO, "*Daños causados por los productos elaborados*", La Ley 1985, pàgs. 615-623.

Monjó). *Adelina J. O. i altres c. Mª Rosa B. C. i altres*. El 16 de juliol de 1994 es produí una explosió, que afectà diversos habitatges, per l'ús incorrecte de 47 pots d'un plaguicida altament perillós i inflamable («Keycorc», d'Industrial Q., S.A.: insecticida fumigant per a la desinfecció de cereals i lleguminoses). Reclamació dels propietaris dels habitatges afectats. EL JPI i l'AP declaren la responsabilitat de la consumidora per ús negligent del producte; del treballador de l'establiment on aquella adquirí el producte, per assessorament negligent; de l'establiment on es vengué el producte, per culpa *in vigilando* i de forma directa; de la fabricant, per no haver extremat les precaucions atesa la perillositat del producte; i de l'Administració de l'Estat, per incomplir les funcions de vigilància, inspecció i control.

Productes sanitaris

Catèters

161.SAP Lugo 17.10.95 (La Llei 1996, 991; MP: Remigio Comte Salat). *Leonardo T. C. c. A. [o O.] L. S.A., Antonia R. P., Joaquín H. V., Servicio Galego de Saúde i Tesoreria General de la Seguretat Social*. Ruptura del catèter fabricat i subministrat per la societat demandada. El JPI condemna la societat demandada a pagar 10.000.000 ptes. i absol la resta de codemandats. L'AP confirma la SAP, excepte pel que fa a la quantia de la indemnització, que redueix a 6.000.000 ptes. El catèter, que fou utilitzat de manera adequada, era defectuós conforme la LGDCU i l'art. 1902 CC.

162.STS, 1a, 22.11.99 (RAJ 1999, 8618; MP: Xavier O'Callaghan Muñoz). *Juana de la T. T. c. INSALUD, Abbot Laboratories, S.A., José M. M. i La Unión y el Fénix Español, SA*. Quatre centímetres d'un catèter quedaren seccionats al cos de l'actora, de 30 anys d'edat, en retirar-l'hi després del part (28.9.1988). El 4.10.1988 el segment del catèter fou localitzat a una branca distal de l'artèria pulmonar esquerra, però es descartà una intervenció quirúrgica per contraindicació. El 15.10.1988 l'actora fou donada d'alta i se li prescrivé control ambulatori. A les diligències penals seguides per aquests fets es dictà Interlocutòria de sobreseïment (15.12.1999). L'actora reclama 100.000.000 ptes. El JPI desestima la demanda per entendre prescrita l'acció. L'AP estima el recurs d'apel·lació de l'actora pel que es refereix a laien revocació de la condemna en costes i confirma la SJPI en els altres. El TS cassa la SAP, condemna l'INSALUD a pagar 30.000.000 ptes. i absol la resta de codemandats: provat el dany i la seva relació de causalitat amb el servei sanitari, l'INSALUD respon objectivament conforme l'art. 28.2 LGDCU -el TS també basa la responsabilitat de l'INSALUD en la culpa *in vigilando* o *in eligendo* prevista a l'art. 1903.4t CC- (F. D. 3r).

163.STS, 1a, 15.11.00¹⁰ (RAJ 2000, 8987; La Ley 2000, 10874; MP: Román García Varela). *Leonardo T. C. c. Joaquín H. V., María Antonia R. P., Abbott Laboratories, S.A., Tesoreria General de la Seguretat Social, INSALUD i Servicio Galego de Saude*. Mentre l'actor es preparava per una operació el gener de 1987, es trencà el catèter que l'hi havien col·locat i una part del qual es traslladà fins a l'artèria pulmonar principal de l'actor, motiu pel qual hagué de ser intervingut quirúrgicament. El JPI condemna el fabricant del catèter al pagament de 10.000.000 ptes. L'AP confirma la SJPI excepte en la quantia de la indemnització, que redueix a 6.000.000 ptes. El TS desestima el recurs del fabricant i confirma la SAP amb base en la LGDCU.

164.SAP Cantàbria 9.1.2002 (JUR 2002, 95634; MP: Joaquín Tafur López de Lemus). *Félix CX. R. c. INSALUD, Institut Social de la Marina, Hospital Universitario Marqués de Valdecilla i Manuel G. M.* Ruptura de catèter mentre es retirava a l'actor la sonda de forma correcta. El JPI i l'AP desestimen la demanda: els segments que quedaren al cos del pacient no li causaren cap dany. L'agreuament de la seva malaltia es degué exclusivament al seu caràcter crònic.

¹⁰ Sentència comentada per Juan José MARÍN LÓPEZ, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 56, abril – setembre 2001, § 1511, pàgs. 467-489.

Dispositius intrauterins

165.SAP Burgos 13.5.94 (AC 1994, 892; MP: Juan José Marín López). *María Luisa D. G. c. Diusa, INSALUD i María Paz R. A.* Cas pràcticament idèntic al de la STS, 1ª, 24.9.99 que es comenta a continuació. El JPI condemna *Diusa* al pagament de 2.114.000 ptes. i absol la resta de codemandats. L'AP també condemna l'Administració demandada.

166.STS, 1a, 24.9.99¹¹ (RAJ 1999, 7272; MP: Alfonso Villagómez Rodil). *María Ángeles E. M. c. DIU, S.A. i Diputació Provincial de València.* S'havia col·locat a l'actora un dispositiu intrauterí anticonceptiu que resultà defectuós, raó per la qual quedà embarassada. Posteriorment, el tipus de dispositiu utilitzat fou retirat del mercat, ja que es produïen contínues reclamacions. El JPI condemna el fabricant a pagar la indemnització que es determinés en execució de sentència. L'AP revoca parcialment la SJPI en el sentit de fer extensiva la condemna a l'Administració demandada i concedeix una indemnització de 2.000.000 ptes. El TS desestima el recurs de cassació de la Diputació, que respon conforme l'art. 1902 CC.

Xeringues

167.STS, 1a, 17.4.98 (RAJ 1998, 2055; El Derechoret 98/2283; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Vicenta Z. M. c. Servei Basc de Salut i Pedro H. A.* L'actora patí lesions (no consten) per la ruptura d'una xeringuilla quan era utilitzada pel metge demandat. L'actora reclama 19.375.000 ptes. El JPI condemna el Servei Basc de Salut a pagar 7.500.000 ptes. i absol el metge demandat. L'AP confirma la SJPI excepte en la quantia de la indemnització, que fixa en 10.875.000 ptes. El TS estima el recurs de cassació i absol el Servei Basc de Salut, ja que no se li pot imputar el defecte de fabricació.

Altres

168.SAP Burgos 7.6.99 (AC 1999, 5572; RGD 666, ps. 3410-2; MP: Ramón Ibáñez d'Aldecoa Lorente). *Félix T. R. c. Laboratoris Ferring, S.A. – empresa importadora i distribuïdora – i AGF La Unión y El Fénix – asseguradora –.* L'actor patí traumatismes a la zona rectal a causa de les rebaves laterals de la cànula que es comercialitzava amb el medicament «Enemas Quintasa 1 g» per a l'administració d'aquest per via rectal. L'actor estigué incapacitat per a les seves ocupacions habituals durant sis dies. El JPI condemna els demandats a pagar a l'actor 743.952 ptes. i *Laboratoris Ferring, S.A.* a retirar del mercat la cànula que es comercialitzava per a l'aplicació del medicament. L'AP estima parcialment el recurs d'apel·lació dels demandats i revoca la SJPI en el sentit d'apreciar l'excepció d'inadequació de procediment respecte a la pretensió de retirada del producte del mercat. Resulta provada la relació de causalitat entre les característiques morfològiques de la cànula comercialitzada amb el medicament i les lesions patides per l'actor. Tanmateix, els demandats no han acreditat que el producte no inclogués cap informació sobre contraindicacions o cap advertència concreta en relació a l'ús de la cànula. *Laboratoris Ferring, S.A.*, com a importadora i distribuïdora del medicament a Espanya, és responsable conforme els arts. 25 a 29 LGDCU i, la seva asseguradora, conforme l'art. 76 LCS.

Llavors

169.SAP Toledo 2.3.98 (AC 1998, 697; MP: Julio Tadense Calvo). *Majazul, S.C.L. c. Nunhems Semillas, S.A.* Les llavors subministrades per la demandada donaren lloc a una collita inservible ja que no es corresponia amb la varietat del producte agrícola sol·licitat per l'actor. El JPI estima parcialment la demanda (no consta la quantia) i l'AP confirma la SJPI conforme l'art. 1902 CC. La Llei 22/1994 no és aplicable al cas, ja que l'actora no és destinatària final del producte i es tracta d'una matèria primera agrària.

¹¹ Sentència comentada per Rodrigo BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 52, gener – març 2000, § 1419, pàgs. 195-205.

170.SAP Còrdova 20.3.00 (AC 2000, 910; MP: Juan Ramón Berdugo i Gómez de la Torre). *Francisco M. V. i altres c. Novartis Seeds, S.A. i Azucareras Reunidas de Jaén, S.A.* Espigolat de remolatxa conreada pels actors amb les llavors subministrades per *Novartis Seeds, S.A.* L'AP confirma la SJPI desestimària de la demanda. Després de descartar l'aplicació de la normativa especial al cas (LGDCU, ja que l'actor no té la consideració legal de consumidor, i Llei 22/1994, ja que les matèries primeres agrícoles estaven excloses del seu àmbit d'aplicació material en el moment de la resolució) i aplicar-hi l'art. 1902 CC, l'AP considera que l'actor no ha acreditat que la causa de l'espigolat fos un defecte de les llavors subministrades per *Novartis Seeds, S.A.*, la qual cosa exclou la seva responsabilitat (F. D. 7è i 8è). Tanmateix, l'AP confirma la falta de legitimació passiva «*ad causam*» de *Azucareras Reunidas de Jaén S.A.* establerta pel JPI: la part actora encarregà a la codemandada la compra de les llavors i aquesta, com a simple mandatària verbal, les adquirí i lliurà, però el contracte de compravenda vincula exclusivament la part actora i el fabricant de les llavors (F. D. 3r).

Canonades

171.SAP Balears 31.7.01 (AC 2001, 2336; MP: Catalina Mª Moragues Vidal). *Zuric Seguros España, S.A. c. Industrias Mabe, S.L. i Seguros Catalana Occidente, S.A.* Danys ocasionats per les humitats existents als apartaments de l'assegurat de l'actora a causa de la ruptura d'una canonada de subministrament d'aigua fabricada per la codemandada *Industrias Mabe*. L'actora interposa acció *ex art.* 43 LCS. El JPI estima parcialment la demanda i condemna les demandades a pagar solidàriament a l'actora 105.000 ptes. L'AP confirma la SJPI: l'actora ha acreditat l'existència del dany, la seva quantificació i la seva causa (art. 5 Llei 22/1994). *Industrias Mabe* al·lega, però no prova, que el defecte de la canonada es degué al material utilitzat, que ella no havia fabricat. Tanmateix, tampoc no ha acreditat que en la fabricació de les canonades s'hagués actuat amb una total diligència (art. 1902 CC) -F. D. 3r-.

Estris domèstics

Encenedors

172.STS, 1a, 11.10.01 (RJ 2001, 8735; MP: Vázquez Sandes). *Alberto G. G. c. Laforest Bic S.A.* L'actor patí danys a causa de l'explosió d'un encenedor. L'actor reclama 20.860.000 ptes. El JPI desestima la demanda. L'AP revoca la SJPI i condemna el fabricant al pagament de 4.285.000 ptes. conforme la LGDCU. El TS confirma la SAP. Una vegada provada l'explosió de l'encenedor i que no hi hagués cap manipulació per part de l'actor, correspon al demandat la prova d'haver prestat l'atenció corresponent en la fabricació i en la comercialització del producte, cosa que no feu.

Escales

173.SAP Burgos 9.2.99 (AC 1999, 3782; MP: Ildefonso Barcalá Fernández de Palencia). *Demandant c. Centre Comercial Pryca*. El demandant patí lesions quan caigué d'una escala "multiposicions" adquirida a la demandada quan la utilitzava per primer cop, en doblegar-se una de les potes de subjecció, cosa que li causà la fractura de l'arc costal d'una costella. El demandant reclama 327.950 ptes., en concepte del valor de l'escala i de les lesions patides. El JPI estima la demanda i condemna la demandada a pagar 235.950 ptes. L'AP confirma la SJPI. El venedor respon *ex art.* 1902 CC.

174.SAP Santa Cruz de Tenerife 23.9.2001 (AC 2001, 18469; MP: Pilar Aragó Ramírez). *Jean L. B. c. Goyo i Fills C. B.* L'actor patí lesions (no consten) en caure d'una escala de mà adquirida a la demandada que es trencà quan cedí l'alumini de la seva base. La demandada havia encarregat l'escala a un majorista a petició de l'actor. El JPI i l'AP desestimen la demanda: en lloc de l'art. 1902 CC i de l'art. 26 LGDCU, al·legats per l'actor, és d'aplicació preferent al cas l'art. 4.3 Llei 22/1994, que estableix una responsabilitat subsidiària del subministrador enfront del fabricant o de l'importador del producte. El fabricant està perfectament identificat (Fàbrica Tular) i contra ell ha de dirigir-se l'acció en primer lloc (F. D. 3r i 4t).

Olles a pressió

175.SAP València 19.1.02 (Actualidad Civil 2002, 21; MP: Purificación Martorell Zulueta). Danys causats

(no consten) per l'explosió d'una olla de pressió provocada pel funcionament incorrecte de la vàlvula de seguretat, que estava obstruïda. El fabricant de l'olla no inclogué informació sobre la manera en què s'havia de procedir a la neteja de la vàlvula. El TS confirma les sentències d'instància i estima la demanda (no consta la quantia). No concorre culpa exclusiva de la víctima. El fabricant respon per la falta d'advertències sobre la conservació i neteja del producte.

Relació de sentències que apliquen o citen la Llei 22/1994

Articles	Aplica	Cita
Art. 1 en general		- SAP de Navarra, 13.5.1999 (AC 5869) - SAP de Salamanca, 15.3.2000 (AC 1367) - SAP de Múrcia, 13.2.2001 (AC 730) - SAP Barcelona 30.5.02
Art. 2	- SAP de Toledo, 2.3.1998 (AC 697) - SAP d'Osca, 24.6.1999 (AC 1476) - SAP d'Osca, 24.11.1999 (AC 8667) - SAP d'Albacete, 9.3.2000 (AC 1145) - SAP de Còrdova, 20.3.2000 (AC 910) - SAP d'Àvila, 26.7.2001 (JUR 325448) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898)	- SAP de Salamanca, 15.3.2000 (AC 1367) - SAP de Còrdova, 10.4.2000 (AC 1395) - SAP de Biscaia, 7.2.2001 (AC 129) - SAP de Múrcia, 13.2.2001 (AC 730) - SAP d'Almeria, 24.3.2001 (AC 1147) - SAP d'Alacant, 8.1.2002 (JUR 48487)
Art. 3 en general	- SAP de Badajoz, 8.4.1999 (AC 674) - SAP de Jaén, 20.11.2001 (JUR 30937) - SAP de Múrcia, 2.4.2001 (AC 925)	- SAP de Saragossa, 27.9.1999 (AC 1661)
Art. 3.1	- SAP de Còrdova, 20.3.2000 (AC 910) - SAP de Barcelona, 27.6.2000 (JUR 284321) - SAP de Balears, 30.3.2001 (JUR 179396)	- SAP de Granada, 12.2.2000 (AC 851) - SAP de Còrdova, 10.4.2000 (AC 1395) - SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898) - SAP Barcelona 30.5.02
Art 3.2		- SAP de Granada, 12.2.2000 (AC 851) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898)
Art. 3.3	- SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637)	
Art. 4	- SAP de Barcelona, 27.6.2000 (JUR 284321) - SAP d'Àvila, 26.7.2001 (JUR 325448) - SAP de Jaén, 20.11.2001 (JUR 30937)	
Art. 4.1		- SAP Barcelona 30.5.02
Art. 4.2		- SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637)
Art. 4.3	- SAP de Burgos, 9.2.1999 (AC 3782) - SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637)	
Art. 5	- SAP de Badajoz, 8.4.1999 (AC 674) - SAP d'Ourense, 10.11.1999 (AC 2092) - SAP de Granada, 25.1.2000 (AC 266)	- SAP de Tarragona, 18.7.1998 (AC 1546) - SAP de Navarra, 13.5.1999 (AC

	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Granada, 12.2.2000 (AC 851) - SAP d'Ourense, 6.3.2000 (AC 516) - SAP d'Albacete, 9.3.2000 (AC 1145) - SAP d'Osca, 18.4.2000 (AC 1214) - SAP de Barcelona, 27.6.2000 (JUR 284321) - SAP de Còrdova, 30.10.2000 (AC 2097) - SAP d'Almeria, 24.3.2001 (AC 1147) - SAP de Balears, 30.3.2001 (JUR 179396) - SAP de Múrcia, 2.4.2001 (AC 925) - SAP de Zamora, 7.5.2001 (AC 796) - SAP d'Àvila, 26.7.2001 (JUR 325448) - SAP de Balears, 31.7.2001 (AC 2336) - SAP de Sevilla, 19.10.2001 (AC 1011) - SAP de Jaén, 20.11.2001 (JUR 30937) - SAP d'Alacant, 8.1.2002 (JUR 48487) - SAP de Saragossa, 18.3.2002 (AC 119167) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898) 	<p>5869)</p> <ul style="list-style-type: none"> - SAP de Salamanca, 15.3.2000 (AC 1367) - SAP de Còrdova, 10.4.2000 (AC 1395) - SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637) - STS 19.4.2000 (RJ 2979)
Art. 6 en general	<ul style="list-style-type: none"> - SAP d'Osca, 24.11.1999 (AC 8667) - SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637) - SAP de Saragossa, 18.3.2002 (AC 119167) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898) 	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Tarragona, 18.7.1998 (AC 1546) - SAP de Navarra, 13.5.1999 (AC 5869) - SAP d'Osca, 24.6.1999 (AC 1476) - SAP de Còrdova, 10.4.2000 (AC 1395) - SAP de Múrcia, 2.4.2001 (AC 925) - SAP d'Àvila, 26.7.2001 (JUR 325448)
Art. 6.1	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Zamora, 7.5.2001 (AC 796) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898) 	
Art. 6.2		
Art. 6.3		
Art. 7		<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Còrdova, 10.4.2000 (AC 1395)
Art. 8		<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Tarragona, 18.7.1998 (AC 1546) - SAP de Salamanca, 15.3.2000 (AC 1367) - SAP de Còrdova, 10.4.2000 (AC 1395)
Art. 9	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Navarra, 13.5.1999 (AC 5869) - SAP de Biscaia, 7.2.2001 (AC 129) - SAP de Zamora, 7.5.2001 (AC 796) 	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Tarragona, 18.7.1998 (AC 1546) - SAP de Salamanca, 15.3.2000 (AC 1367)
Art. 10 en general	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Múrcia, 13.2.2001 (AC 730) - SAP d'Alacant, 8.1.2002 (JUR 48487) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898) 	<ul style="list-style-type: none"> - SAP d'Osca, 24.11.1999 (AC 8667) - SAP Barcelona 30.5.02
Art. 10.1	<ul style="list-style-type: none"> - SAP de Toledo, 2.3.1998 (AC 697) 	
Art. 10.2		
Art. 10.3		

Art. 11		
Art. 12 en general	- SAP de Granada, 25.1.2000 (AC 266) - SAP de Zamora, 7.5.2001 (AC 796)	
Art. 12.1		
Art. 12.2		
Art. 13		
Art.14		
Art.15	- SAP de Burgos, 9.2.1999 (AC 3782) - SAP de Granada, 12.2.2000 (AC 851) - SAP de Balears, 30.3.2001 (JUR 179396) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898)	
Disposició Addicional Única	- SAP de Tarragona, 18.7.1998 (AC 1546) - SAP d'Astúries, 30.5.2001 (AC 1531)	- SAP d'Astúries, 21.3.2001 (AC 637) - SAP de Biscaia, 9.2.2002 (AC 104)
Disposició Transitòria Única	- SAP de Balears, 30.3.2001 (JUR 179396) - SAP de Biscaia, 9.2.2002 (AC 104)	
Disposició Final 1a	- SAP d'Osca, 24.6.1999 (AC 1476) - SAP d'Osca, 24.11.1999 (AC 8667) - SAP de Còrdova, 30.10.2000 (AC 2097) - SAP de Santa Cruz de Tenerife, 19.4.2002 (AC 898)	- SAP de Burgos, 9.2.1999 (AC 3782) - SAP de Còrdova, 20.3.2000 (AC 910) - SAP de Jaén, 20.11.2001 (JUR 30937)
Disposició Final 2a		
Disposició Final 3a		
Disposició Final 4a		